

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการ
กับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสงขลา
(Role of Administrators in Managing Joint Learning of Special and Regular Children
in the Pilot Mainstreaming Schools in Songkhla)

วัฒนา ถนอมศักดิ์

Wattana Tanomsak

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Master of Education Thesis in Educational Administration

Hatyai University

2552

ชื่อวิทยานิพนธ์:	บทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา
ชื่อนักศึกษา:	นายวัฒนา ถนอมศักดิ์
รหัสประจำตัวนักศึกษา:	4719050026
สาขาวิชา:	การบริหารการศึกษา
คณะกรรมการที่ปรึกษา:	รองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย ดร.ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์
ปีการศึกษา:	2552
คำสำคัญ:	บทบาทของผู้บริหาร การบริหารจัดการเรียนร่วม โรงเรียนแกนนำ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหาร เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรอิสระ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร ตัวแปรตาม ได้แก่บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมใน 5 ด้าน คือ (1) ด้านการประสานงาน และประชาสัมพันธ์ (2) ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร (3) ด้านการผลิต การใช้สื่อ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง (4) ด้านการจัดการเรียนการสอน (5) ด้านการวัดผลและประเมินผล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้บริหารในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2549 จำนวน 110 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Five Points Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ต่างกัน คือ ผู้บริหารที่มีวุฒิสองกว่าระดับปริญญาตรีมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี
3. ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ต่างกัน คือ ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป
4. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ต่างกันคือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปี
5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และด้านการวัดผลและประเมินผล ดังนี้ ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีเหมาะสำหรับการบริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และ ผู้บริหารที่มีวุฒิสองกว่าปริญญาตรีเหมาะสำหรับการบริหารโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป สำหรับด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ กับด้านการจัดการเรียนการสอน และในภาพรวมไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน
6. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ทั้งในภาพรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการต่ำกว่า 10 ปี และมีวุฒิปริญญาตรีมีบทบาทในการบริหารจัดการสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และมีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีบทบาทในการบริหารจัดการสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี
7. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

จังหวัดสงขลา 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่อ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งในภาพรวม คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป เหมาะกับการบริหารจัดการโรงเรียนทุกขนาด และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการต่ำกว่า 10 ปี เหมาะกับการบริหารจัดการในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป

8. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ทั้งในภาพรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ (1) ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการบริหารสูงกว่า 10 ปีขึ้นไป เหมาะกับการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน (2) ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี เหมาะกับการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีขนาดสูงกว่า 12 ห้องเรียนขึ้นไป (3) ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการบริหารสูงกว่า 10 ปี เหมาะกับการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน (4) ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี เหมาะกับการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

9. ผู้บริหารให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วม ดังนี้ (1) ในด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ ควรให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและหลายรูปแบบ ให้ผู้ปกครอง หรือชุมชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น (2) ในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ควรจัดให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรม สัมมนา อย่างต่อเนื่อง ให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนได้รับการอบรม รับทราบนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วม (3) ในด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ และผลิตสื่อ ควรมีการจัดอบรมครูเพื่อผลิตสื่อและการใช้สื่อสำหรับเด็กเรียนร่วมโดยเฉพาะ และควรเพิ่มงบประมาณในการจัดหาสื่อที่ทันสมัยและมีความจำเป็นสำหรับเด็กเรียนร่วม (4) ในด้านการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้ครูได้จัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กเรียนร่วม ควรจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมเฉพาะรายและควรส่งเสริมความถนัดเฉพาะบุคคลให้กับเด็กเรียนร่วมไม่ควรเน้นวิชาการมากเกินไป (5) ในด้านการวัดผลและประเมินผล ควรมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ตามสภาพจริงของเด็กเรียนร่วมและมีหลากหลายวิธี

Thesis Title: Role of Administrators in Managing Joint Learning of Special and Regular Children in the Pilot Mainstreaming Schools in Songkhla

Name: Wattana Tanomsak

Student's ID No.: 4719050026

Major Field: Educational Administration

Thesis Advisors: Associate Professor Dr. Wan Dechpichai
Dr. Prasert Bandisak

Academic Year: 2009

Key Words: Role of Administrators, Managing Joint Learning of Special and Regular Children, Pilot Mainstreaming Schools

Abstract

The objectives of this research were 1) to study and compare the roles of administrators in managing Joint Learning of the Special and Regular Children in the Pilot Mainstreaming Schools in Songkhla province, 2) to study interaction between variations of the administrators' management of their schools' joint learning programs of special and regular children education. The dependent variables being studied were the variation of their roles in the management of their schools' joint special education comprising five aspects: (1) coordination and publicity; (2) readiness of personnel; (3) production and usage of media, material, and related document; (4) teaching-learning management; and (5) measurement and evaluation.

The populations of the study were 110 administrators of the pilot mainstreaming schools in Songkhla in academic year 2006, attributed by their independent variables; namely, degree qualification, size of school, and administrative experience. The research tools were a set of questionnaire of Likert-typed five Rating Scale, and the statistical methods and procedures employed in the data analyses were percentage, mean and standard deviation.

The findings of this research were as the followings:

1. The level of school administrator's role in both mainstreaming special and regular education in an overall and individual aspects were at the high level.

2. The level of the school administrators' role with higher degree qualifications was rated higher than the role of those who have only bachelor degree.

3. The school administrators who were managing in the pilot schools of different sizes rated their administrative roles differently. The level of school administrator's role in the school where its size smaller than 12 classrooms was rated at the higher level than the schools larger than 12 classrooms.

4. The level of school administrator's role in special and regular education mainstreaming, who have different administrative experience was also different. The role level of administrators who have had more than ten years administrative experience was higher than those having ten years experience or less.

5. There was interaction between school administrators' degree qualification and school size in three aspects- readiness of personnel, production and usage of media, and related document, and measurement and evaluation. The administrators with bachelor degree were suitable for the management role in 12 classroom-sized school, while those with higher than bachelor degree were suitable for larger than 12 classroom-sized schools. In an overall, there was no interaction between administrators' degree qualification and school size for coordination and publicity aspect and learning and studying management aspect.

6. There was interaction between school administrators' degree qualification and administrative experience in an overall and in the five individual aspects. The level of role of administrators who have managing experience less than ten years and possessed bachelor's degree was higher than those who have higher qualifications. While the level of role of administrators with more than ten years experience with their degrees higher than bachelor's was higher than those who have only bachelor's degrees.

7. There was interaction between school size and administrative experience in an overall and in the three individual aspects; namely, 1) readiness of personnel, 2) production and usage of media, material, and related document, and 3) measurement and evaluation. The administrators who have more than ten years administrative experience were suitable for all school sizes and those who have experience less than ten years were suitable for larger than 12 classroom-sized schools.

8. There was interaction between administrator's qualification, school size and administrative experience in an overall and in the five individual aspects, as follows: (1) the administrators who possessed greater than bachelor's degree and have more

than ten years experience were suitable for smaller than 12 classroom-sized schools, (2) the administrators who have greater than bachelor's degree and have less than ten years experience were suitable for larger than 12 classroom-sized schools, (3) the administrators who have only bachelor's degree and have more than ten years experience were suitable for smaller than 12 classroom-sized schools, and (4) the administrators who have only bachelor's degree and have less than ten years experience were suitable for smaller than 12 classroom-sized schools.

9. A few recommendations were made and given by the school administrators as the followings: (1) For coordination and publicity aspect; the schools should publicize their activities and services continuously and effectively to reach the parents, guardians and community members and citizens for their participation. (2) For readiness of personnel aspect, the schools should continuously provide for their personnel the training programs, seminars and workshops in order to be making known this mainstreaming school policy regarding the joint learning of special and regular children. (3) For the production and usage of media, material and related document aspect, the schools should encourage their personnel to take part and participate in their educational media and material procurement and productions. Also, more training should be conducted to enable the personnel to create their own educational media for specific usage to educate disabled students and providing ample budget to obtain modern and necessary educational media and materials. (4) For learning and studying management aspect, the school's personnel should be trained to manage course syllabus in harmony with special and regular students' needs and requirements, supplement programs and individual implementation (not considered as too academic) should be provided for the special and regular students likewise. (5) For measurement and evaluation, the school should measure and evaluate teaching and learning performance continuously and effectively in various dimensions and aspects towards the mainstreaming goals.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาและแนะนำเป็นอย่างดีจากผู้มีพระคุณหลายท่านโดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย ประธานกรรมการที่ปรึกษา และดร.ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ กรรมการที่ปรึกษา ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ นายก่อศักดิ์ ศรีน้อย ผู้อำนวยการโรงเรียนสงขลาวิทยาคม จังหวัดสงขลา นางลดาวัลย์ เมืองศรี ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา และนางสาวจารินี แก้วมรกฏ ครูชำนาญการ โรงเรียนคลองแดนวิทยา จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยให้คำปรึกษาและตรวจสอบความตรง ความชัดเจน ความกระชับของเนื้อหา ของแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในทำวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของจังหวัดสงขลา ทุกท่านที่เป็นกลุ่มประชากรในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณคณะครูและบุคลากรโรงเรียนคลองแดนวิทยาทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนให้ความร่วมมือ และให้กำลังใจ ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความช่วยเหลืออีกที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้ทุกท่านจึงขอขอบคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าทั้งหลายที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแต่บิดา มารดา บุรพาจารย์ ที่เคยอบรมสั่งสอน และมีพระคุณทุกท่าน

วัฒนา ถนอมศักดิ์
20 พฤษภาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญ.....	(10)
รายการตาราง.....	(13)
รายการภาพประกอบ.....	(16)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐาน.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ทฤษฎีบทบาท.....	9
นโยบายและแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ.....	17
กฎหมาย กฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ.....	18
ความรู้ และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการ.....	26
ความหมายของเด็กพิการ.....	26
ประเภทของความพิการ.....	27
สิทธิของคนพิการ.....	29
การจัดการเรียนร่วม.....	35
การบริหารและการจัดการเรียนร่วม.....	42
องค์ประกอบที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนร่วม.....	42
การเตรียมการและดำเนินการเพื่อการเรียนร่วม.....	43
การประเมินผลการเรียนรู้ของบุคคลที่มีความบกพร่องที่เรียนร่วม.....	49
องค์ประกอบในการจัดการเรียนร่วมให้ประสบผลสำเร็จ.....	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
งานวิจัยในประเทศ.....	50
งานวิจัยต่างประเทศ.....	53
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	55
3 วิธีการวิจัย.....	56
ประชากร.....	56
เครื่องมือในการวิจัย.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิจัย.....	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของประชากร.....	63
ผลการศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม.....	64
ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม.....	73
ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ระหว่างขนาด โรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร และระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร.....	76
ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการ จัดการเรียนร่วม.....	83

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 การสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	88
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	88
วิธีการวิจัย.....	88
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	90
การอภิปรายผลการวิจัย.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	113
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	115
ภาคผนวก ค ผลการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ.....	127
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	136
ประวัตินักศึกษา.....	138

รายการตาราง

ตาราง			หน้า
1		จำนวนประชากร จำแนกตามตำแหน่ง.....	56
2		การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และลักษณะข้อมูล.....	59
3		จำนวนร้อยละของประชากร แยกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร.....	63
4		ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา พิจารณาโดยภาพรวมและรายด้าน.....	64
5		ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์.....	65
6		ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	67
7		ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	69
8		ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	71
9		ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	72

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง			หน้า
10		ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามวุฒิการศึกษา.....	73
11		ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามขนาดโรงเรียน.....	74
12		ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามประสบการณ์ในการบริหาร.....	75
13		ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา.....	76
14		ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา.....	78
15		ปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา.....	79
16		ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา.....	81
17		ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์.....	83

รายการตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง	
18	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร..... 84
19	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการผลิต การใช้สื่อ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง..... 85
20	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการจัดการเรียนการสอน..... 86
21	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการวัดผลและประเมินผล..... 87

รายการภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ	
1 ภาพจำลองกระบวนการทางสังคม.....	13
2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	55

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

เนื่องจากรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของคนพิการ โดยได้บัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลพิการให้มีโอกาสได้รับการศึกษาที่เสมอภาคกับบุคคลปกติทั่วไป จึงได้ออกกฎหมาย ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 กำหนดว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ” มาตรา 55 กำหนดว่า “ บุคคลพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ที่นี้ตามกฎหมายบัญญัติ” และมาตรา 80 วรรค 2 กำหนดว่า “ รัฐต้องสงเคราะห์ คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ ”

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 กำหนดว่า “ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ” และมาตรา 10 วรรคสอง กำหนดว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” และวรรคสามกำหนดว่า “การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

แผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) มีโครงการในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อเด็กพิการ คือ เพิ่มเป้าหมายการจัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กพิการและขยายบริการในรูปแบบของการเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปมากขึ้นพร้อมทั้งกระจายไปในส่วนภูมิภาคอย่างกว้างขวางและทั่วถึง อันจะช่วยให้เยาวชนพิการได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเพื่อนร่วมชาติ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมีการดำเนินการได้ 2 วิธี คือ จัดชั้นพิเศษในโรงเรียน

ทั่วไป กับจัดชั้นเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป เพื่อให้การเรียนรู้ของคนพิการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง (กรมสามัญศึกษา. 2544ก: 14)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้ความสำคัญและริเริ่มการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention Services) ให้เด็กพิการและครอบครัวตั้งแต่แรกเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้เด็กพิการได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ มีความพร้อมที่จะเข้าเรียนร่วมในช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนทั่วไปมากขึ้นเช่นกัน ประกอบกับรัฐบาลได้ประกาศให้ พุทธศักราช 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบาย และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายว่า “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน” โดยกำหนดให้โรงเรียนทั่วไปปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวด้วย

การศึกษาพิเศษเขต 3 จังหวัดสงขลา ที่รับผิดชอบดูแลการจัดการให้กับเด็กพิการ ใน 5 จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา จึงได้คัดเลือกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในทุกช่วงชั้น คือ ช่วงชั้น 1, 2, 3 และ 4 ให้ดำเนินการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนพิการเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป

สำหรับในจังหวัดสงขลา มีโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมรุ่นที่ 1 ปีงบประมาณ 2547 จำนวน 16 โรงเรียน กระจายอยู่ทุกอำเภอในจังหวัดสงขลา และรุ่นที่ 2 ปีงบประมาณ 2548 จำนวน 39 โรงเรียน รวม 55 โรงเรียน ซึ่งในการจัดเรียนร่วมนั้นปัจจุบันบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ ถือได้ว่าผู้บริหารเข้ามามีบทบาทมากในการบริหารจัดการกับเด็กที่มีความบกพร่องในเรื่องต่างๆ และนอกจากนี้ จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร ทั้งนี้เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม จึงทำให้มีการบริหารจัดการเรียนร่วม มีความแตกต่างจากการบริหารในโรงเรียนทั่วไป

จากการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการในสหัสวรรษใหม่ จะมีแนวทางการจัดชัดเจนขึ้น กล่าวคือ มุ่งจัดในลักษณะการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) ซึ่งหมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนในระบบการศึกษาเดียว โดยไม่แยกว่าเด็กพิการต้องไปเรียนในสถานศึกษาเฉพาะ รวมทั้งเด็กนั้นต้องได้รับการสนับสนุนทุกด้านทั้งด้านการแพทย์ กิ่งแพทย์ วิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตร ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ เทคนิคการเรียนการสอน สถานที่ ฯลฯ รวมทั้งจัดให้มีบุคลากรสนับสนุน ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้เด็กทุกคนได้เรียนรวมในสถานศึกษาเดียวกัน (กรมสามัญศึกษา. 2544ข: 25)

แนวโน้มทางศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะจัดการศึกษาในลักษณะของการเรียนร่วมโดยจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในห้อง

เดียวกับเด็กปกติหากความพิการเป็นอุปสรรคไม่สามารถเรียนร่วมในลักษณะดังกล่าวได้ก็ควรจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ (ผดุง อารยะวิญญู. 2533ข: 7)

และในการจัดเรียนร่วมนั้นจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร ทั้งนี้เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม จึงทำให้การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมมีความสำคัญยิ่ง นักการศึกษาและครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนทั่วไปกังวลว่าหากนำเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียนร่วมแล้ว อาจเกิดผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนและทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างนักเรียนทั่วไปกับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องมากยิ่งขึ้น แต่ในความเป็นจริง ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันรับผิดชอบและปฏิบัติงานในลักษณะการประสานความร่วมมือ (collaboration) ที่จะสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่มีผลกระทบต่อโรงเรียน คือ การเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่และเพิ่มความรับผิดชอบต่อครูและบุคลากรอื่น ในปัจจุบันนี้ ครูจำเป็นต้องมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนทั่วไปควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ในลักษณะของการจัดการเรียนร่วม นอกจากนี้โรงเรียนต้องตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องโดยมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program : IEP) เป็นตัวกำหนดและเปิดโอกาสให้พ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ทางโรงเรียนต้องจัดให้มีคณะกรรมการในโรงเรียนประกอบด้วย บุคคลในชุมชน ตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับชุมชน ซึ่งทางโรงเรียนต้องมีบทบาทในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนร่วมให้แก่คณะกรรมการโรงเรียนและชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนร่วมในโรงเรียน (เบญจจา ชลธาร์นนท์. 2546: 1-2)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะศึกษาหาคำตอบว่าผู้บริหารมีบทบาทในการจัดการเรียนร่วมในระดับใด ผู้บริหารที่มีวุฒิต่างกัน ผู้บริหารที่ทำงานในโรงเรียนขนาดต่างกันและผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีบทบาทในการจัดการเรียนร่วมแตกต่างกันหรือไม่ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา กับประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม หรือไม่ และมีข้อเสนอแนะอย่างน้อยเพียงไร เพื่อที่จะได้นำไปเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาทั้ง 3 เขต การศึกษา ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติในโรงเรียนของจังหวัดสงขลาให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการพัฒนาเยาวชนของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร และระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา
4. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

สมมติฐาน

1. ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับสูง
2. ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ต่างกัน
3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ระหว่างตัวแปรวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ระหว่างตัวแปรขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร และระหว่างตัวแปรวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีประโยชน์หลายประการ คือ

1. ด้านความรู้

1.1 ทำให้ทราบระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

1.2 ทำให้ทราบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามตัวแปรอิสระวุฒิทางการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร

1.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

2. ด้านการนำไปใช้

ใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในจังหวัดสงขลา ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาทั้ง

3 เขตพื้นที่การศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ภายใต้แนวการดำเนินการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์
- 1.2 ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร
- 1.3 ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นผู้บริหารของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของจังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา ทุกเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 110 คน โดยทำการศึกษากับประชากรทั้งหมด

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.1.1 ปริญญาตรี

3.1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.2.1 โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

3.1.2.2 โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป

3.1.3 ประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.3.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.3.2 ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามแนวการดำเนินการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์

3.2.2 ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร

3.2.3 ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ ครูใหญ่ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของจังหวัดสงขลา
2. บทบาทของผู้บริหาร หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริม กำกับติดตาม นิเทศ และการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ ที่ผู้บริหาร ให้กับบุคลากรในโรงเรียน ทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งพิจารณาได้จากผลการตอบ แบบสอบถาม เรื่องบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา
3. โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสงขลา ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา คัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ
4. เด็กพิการ หมายถึง เด็กที่มีลักษณะแตกต่างจากเด็กปกติอื่นๆ ดังนี้ คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา หรือสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กออทิสติก และเด็กพิการซ้อน
5. เด็กปกติ หมายถึง เด็กที่ไม่มีความบกพร่องหรือพิการทั้ง 9 ประเภทที่เรียนร่วมกับเด็กพิการ
6. การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กพิการมีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติตามความสามารถของแต่ละบุคคลโดยได้รับความช่วยเหลือตามความจำเป็นเป็นพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้เด็กพิการได้เรียนรู้และอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข
7. การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อ การแจ้งข่าวสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเพื่อสร้างความเข้าใจ การให้ความร่วมมือระหว่างผู้ดำเนินงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง
8. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร หมายถึง วิธีการที่จะทำให้บุคลากรที่เป็น ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคลากรทุกคน ในโรงเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติได้ถูกต้อง
9. การผลิตการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การจัดทำ จัดหา สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดทำ จัดหาคู่มือ หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

10. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนการสอน วิธีสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กพิการที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างความบกพร่องของเด็กแต่ละคน

11. การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การวัดผลและประเมินผลโดยใช้เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลเช่นเดียวกับเด็กปกติและสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลโดยการวัดความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กพิการที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

12. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของจังหวัดสงขลา โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

13. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง จำนวนห้องเรียนของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป

14. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร หมายถึง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

15. ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน ที่ส่งผลต่อผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

16. แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program : IEP) หมายถึง แผนการศึกษาที่จัดขึ้นสำหรับเด็กพิการโดยเฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการให้การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์ จัดทำเนื้อหาของหลักสูตรและความช่วยเหลือพิเศษขึ้น ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กเฉพาะแต่ละคน

17. ปพ.6 หมายถึง แบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล ที่ทางโรงเรียนแจ้งผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ ถ้าเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) แจ้งเป็นรายปี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) แจ้งเป็นรายภาคเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ซึ่งจะกล่าวตามลำดับดังนี้

1. ทฤษฎีบทบาท
2. นโยบายและแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาเพื่อคนพิการของกระทรวงศึกษาธิการ
3. กฎหมาย กฎกระทรวงและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ
4. ความรู้และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการ
 - 4.1 ความหมายของเด็กพิการ
 - 4.2 ประเภทของความพิการ
 - 4.3 การจัดการเรียนร่วม
 - 4.3.1 ความหมายของการเรียนร่วม
 - 4.3.2 ประวัติความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย
 - 4.3.3 ทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม
 - 4.3.4 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม
 - 4.4 การบริหารและการจัดการเรียนร่วม
 - 4.4.1 องค์ประกอบที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนร่วม
 - 4.4.2 การเตรียมการและดำเนินการเพื่อการเรียนร่วม
 - 4.4.3 การประเมินผลการเรียนของบุคคลที่มีความบกพร่อง
 - 4.4.4 องค์ประกอบในการจัดการเรียนร่วมให้ประสบผลสำเร็จ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีบทบาท (Role Theory)

ทฤษฎีบทบาท เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม จึงสามารถนำทฤษฎีบทบาท มาอธิบายบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญ

ของบทบาทของผู้บริหารตามบทบาทหน้าที่ที่แต่ละบุคคลได้รับและถูกกำหนด โดยระเบียบของทางราชการ ซึ่งจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าวเป็นเบื้องต้น นิยามของคำว่า บทบาท มีผู้กำหนดไว้หลายท่านดังนี้

ธัญาดา โรจนครินทร์ (2543: 17) กล่าวสรุปไว้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันตามหน้าที่ และสถานภาพซึ่งบุคคลดำรงอยู่ การแสดงออกซึ่งบทบาทจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้นๆ และบทบาทจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่กำหนด

งามพิศ สัตย์สงวน (2545: 73-74) ได้ให้ความหมายของบทบาท ไว้ว่า เป็นพฤติกรรมคาดหวังสำหรับผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่างๆ ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร (Role Expectation) เป็นบทบาทที่คาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคมเพื่อให้คู่สัมพันธ์มีการกระทำระหว่างกันทางสังคมได้ รวมทั้งสามารถคาดหวังพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้

ลักษณะทั่วไปของบทบาท

บทบาทเป็นการกระทำตามสิทธิและหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ คือ หน้าที่ที่เขาต้องทำขณะดำรงตำแหน่งนั้นๆ อยู่ ส่วนสิทธิ หมายถึง สิ่งที่เขาพึงได้จากการดำรงตำแหน่ง และบางครั้งเขาอาจจะมีบทบาทอื่นที่ต้องปฏิบัติอีกและบางครั้งบทบาทอาจมีการขัดแย้งกันได้ หรือบางครั้งบทบาทอาจจะมีลักษณะเครียดซึ่งอาจมีผลมาจากสิ่งแวดล้อม

ในบางครั้งบทบาทอาจมีการขัดแย้งกันได้ (Role Conflicts) เพราะแต่ละคนอาจมีหลายบทบาท จึงอาจทำให้บทบาทบางบทบาทเกิดการขัดแย้งกัน หรือในบางครั้งก็มีลักษณะ “เครียด (Stress)” เพราะในสังคมมีการคาดหวังในบทบาทมากเกินไป เช่น พระภิกษุในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องทำหน้าที่ให้กำลังใจแก่ประชาชนที่ชาวพุทธสร้างขวัญและกำลังใจในการเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้น และพระภิกษุเองก็ต้องอยู่อย่างระมัดระวัง และเกรงต่อภัยที่จะมาคุกคาม ซึ่งต้องมีทหารให้ความคุ้มกันระหว่างเดินทาง

ภิญโญ สาร (2523: 313) ได้อธิบายว่า บทบาทคือ ความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวังบุคคลในตำแหน่งหนึ่งควรจะทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง บทบาทจะควบคู่กับตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ

สำหรับ ชูดา จิตพิทักษ์ (2528: 29) ให้ความหมายของบทบาท ว่าหมายถึงการที่บุคคลปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนตามสถานภาพที่ตนเป็นอยู่

และชูดา จิตพิทักษ์ (2528: 32) ได้กล่าวถึงการศึกษาบทบาทเพื่อให้เข้าใจถึงความขัดแย้งทางบรรทัดฐานของสังคม และสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ทางสังคม โดยศึกษาบทบาทใน 3 แง่มุม คือ

1. ความคาดหวังในบทบาท (Role Expectation) แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของความรู้ความเข้าใจ 2 ประการ ประการแรก ด้านการเข้าจากการติดต่อเกี่ยวข้องของบุคคลกับ

พฤติกรรมปกติของบุคคลอื่น ประการที่สอง ในด้านการตอบสนองจากแนวโน้มของการแสดงออกของบุคคลนั้น กับลักษณะของการแสดงออกตามตำแหน่งเฉพาะในสังคม

2. การรับรู้ในบทบาท (Role Perception) บทบาทแต่ละบทบาทมีความสัมพันธ์กันในระบบสังคม การกระทำตามบทบาทนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจของปัจเจกบุคคล การแปลความหมายรวมทั้งคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล สิ่งเหล่านี้กำหนดให้บุคคลรับรู้ หรือแสดงบทบาทแตกต่างกันไปตามลักษณะอุปนิสัย ความคิด ความรู้ ความสามารถ มุมเหตุจูงใจ ประสบการณ์เดิม การอบรม ฝึกฝน ความพึงพอใจ ตลอดจนรวมถึงสภาพทางกายและจิตใจของบุคคลที่ดำเนินตามบทบาทนั้น

3. การขัดแย้งในบทบาท (Role Conflict) บุคคลที่มีสถานภาพมากกว่าหนึ่งสถานภาพในสถานการณ์หนึ่งๆ บทบาทของเขาคงต้องกระทำจึงมีมากกว่าหนึ่งบทบาท ซึ่งอาจก่อให้เกิดความยุ่งยากสำหรับเขาได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาททั้งหลายนั้นขัดแย้งกัน

ทินพันธ์ นาคะตะ (2529: 5-6) ได้กล่าวไว้ว่า พระภิกษุสงฆ์มีบทบาทในการศึกษา พฤติกรรมปฏิบัติธรรม อบรมสั่งสอนหลักธรรมให้แก่ประชาชนเพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติตาม และอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม เป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาให้แก่ชาวบ้าน จากการที่พระภิกษุเป็นที่เคารพของชาวบ้านมากที่สุดจึงมักเป็นที่ปรึกษาในปัญหาและการแก้ปัญหาต่างๆ แก่ประชาชน

สำหรับ พัทยา สายหู (2537: 29) ได้กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ คือสิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นบุคคล และเปรียบได้เสมือนบทของตัวละครที่กำหนดให้ผู้แสดงในแต่ละเรื่องนั้นๆ เป็นอะไร มีบทบาทที่จะต้องแสดงอย่างไร ถ้าแสดงผิดบทหรือไม่สมบทก็อาจถูกเปลี่ยนตัวไม่ให้แสดงไปเลย ดังนั้นบทบาทก็คือการกระทำต่างๆ ที่ “บท” กำหนดไว้ให้ผู้แสดงต้องทำตราบได้ที่ยังอยู่ใน “บท” นั้น

ส่วนธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2540: 91) กล่าวว่า บทบาทเป็นสิ่งเชื่อมโยงระหว่างตัวบุคคลกับองค์การ แสดงถึงพฤติกรรมของคนในองค์การที่คาดว่าจะแสดงออก บทบาทเกิดจากผลของการเกี่ยวข้องกันขององค์การที่เป็นทางการ เทคนิควิทยาการ องค์การที่ไม่เป็นทางการ และความคาดหวังของบุคคลในงานที่ทำ

สำหรับ อัสพร ยิ่งเจริญ (2543: 14) กล่าวว่า ลักษณะของบทบาทมีดังนี้

1. มีสถานภาพ (Staus) อยู่จริงในทุกสังคม และมีอยู่ก่อนที่ตัวคนจะเข้าไปครอง
2. มีบทบาทที่จะเป็น (Ought - to - Role) ประจำอยู่ในแต่ละตำแหน่ง
3. วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีในสังคมนั้น ๆ เป็นส่วนหนึ่งซึ่งสำคัญในการกำหนดฐานะตำแหน่งและบทบาทที่ควรจะเป็น
4. การที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่งและบทบาทนั้นได้จากสังคมนั้น ๆ
5. บทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอนเสมอว่าจะเหมือนกับพฤติกรรมจริง ๆ ของคนที่ครองฐานะตำแหน่งอื่น ๆ เพราะพฤติกรรมจริงนั้นเป็นผลปฏิภิกิริยาของคนที่ครอง

ฐานะตำแหน่งที่มีต่อบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของตนเอง และบุคลิกภาพของผู้อื่นที่เข้าร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้น (Stimulus) ที่อยู่ในเวลา และสถานที่เกิดการติดต่อทางสังคม

เดจนอซก้า (ยุพเยาว์ วารีกุล. 2546: 10; อ้างอิงจาก Dejnozka. 1983: 141) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กร เช่น อาจารย์ใหญ่ บทบาทกับตำแหน่งมีความหมายแตกต่างกันแต่สัมพันธ์กัน บุคคลอาจมีตำแหน่งเป็นอาจารย์ใหญ่เพราะขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ความสามารถ จึงไม่สามารถแสดงบทบาทที่เหมาะสมในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ได้

นอกจากนี้ เลวิงสัน (ยุพเยาว์ วารีกุล. 2546: 10; อ้างอิงจาก Levingson. 1964: 284-285) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน ความคาดหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบและอื่น ๆ ที่มีลักษณะและทำนองเดียวกันซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปถึงการบ่งชี้หน้าที่อันควรกระทำ

2. บทบาท หมายถึง ความเป็นไปของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิดและกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น

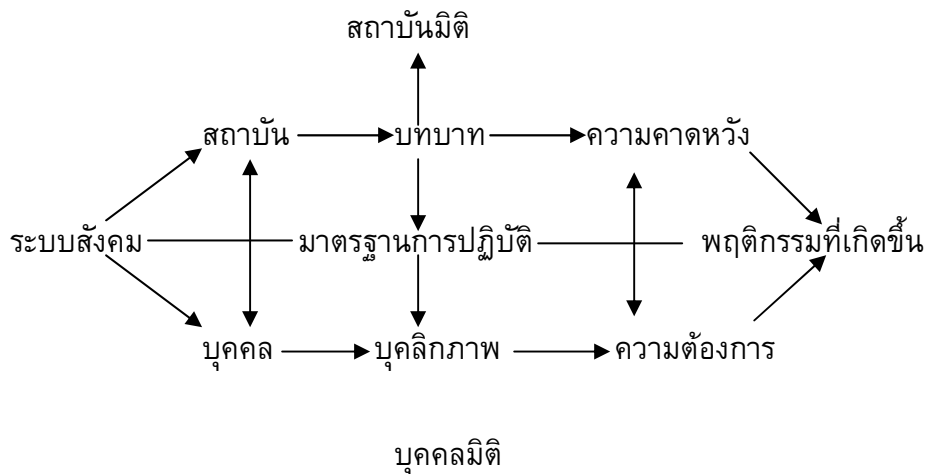
3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ แนวทางที่บุคคลพึงกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้นๆ

จากนิยามความหมายของบทบาทดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า บทบาทหมายถึง แบบแผนของพฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออก ภายใต้ข้อกำหนดของสังคม และเป็นไปตามสถานภาพ สิทธิ หน้าที่ ที่บุคคลนั้นครองอยู่

ทั้งนี้มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทคือ ทฤษฎีกระบวนการทางสังคม (Social Process Theory)

ทฤษฎีกระบวนการทางสังคมของเกทเซลล์และกูบา (ยุพเยาว์ วารีกุล. 2546: 12; อ้างอิงจาก Getzels and Guba. 1957; Getzels, et al. 1968: 56) ได้อธิบายให้เห็นว่า พฤติกรรมในสังคมขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของบทบาท (Role) ซึ่งถูกกำหนดโดยความคาดหวังกับบุคลิกภาพ (Personality) ซึ่งเป็นโครงสร้างของความต้องการภายใต้ของบุคคลที่ถูกกำหนดโดยวิธีสนองความต้องการของบุคคล ซึ่งแสดงได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ภาพจำลองกระบวนการทางสังคม

ที่มา: สุวิทย์ บุญช่วย. 2525: 38

จากภาพอธิบายได้ว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลของปฏิสัมพันธ์ ระหว่างนิติสถาบัน และนิติบุคคล

นิติสถาบันประกอบด้วยสถาบันซึ่งมีลักษณะและประเภทของสถาบัน แต่ละสถาบัน จะมีบทบาทในสังคมและมีความคาดหวังของสถาบันนั้นๆ

นิติบุคคล ประกอบไปด้วยบุคคลซึ่งแต่ละบุคคลจะมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน และมีความต้องการต่างๆในบทบาทหน้าที่การงานที่ตนอยู่

จากประเด็นทั้งสองนี้ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของมนุษย์ทั้งสิ้น

จากทฤษฎีบทบาทดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า “บทบาท คือ พฤติกรรมของบุคคลที่ถูกกำหนดด้วยตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลที่เข้ามาดำรงตำแหน่งในขณะนั้น ซึ่งต้องมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในสังคม หรือระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ในการสนับสนุน ส่งเสริม กำกับติดตาม นิเทศ และการบริหารจัดการเรียนรู้ระหว่างเด็กฝึกการกับ เด็กปกติ ที่ผู้บริหารให้กับบุคลากรในโรงเรียน ทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล

บทบาทของผู้บริหาร

“ผู้บริหาร” (The Administrators) เปรียบได้ว่า เป็นจอมทัพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ผู้บริหารในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางบริบท (Context) หลากหลายส่วนนั้น น่าจะเปรียบเทียบกับ “ผู้บริหารมืออาชีพ” จึงจะเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ซึ่งบุคคลกรดังกล่าวที่หมายรวมถึง “ผู้บริหารโรงเรียน/สถานศึกษามืออาชีพ” และ “ผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ” เหล่านี้ประจักษ์หัวจักรสำคัญของขบวนการไฟยุคปฏิรูปการศึกษาที่จะทำหน้าที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนขบวนการไฟสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ได้ โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพ คุณภาพ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สุรศักดิ์ ปาเฮ. 2542: 71)

ไวส์ (Wiles. 1967: 261-267) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมี ดังนี้

1. บทบาทในด้านมนุษยสัมพันธ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข
2. บทบาทในฐานะผู้นำ การเป็นผู้บริหารจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำคือ สามารถจูงใจผู้ร่วมงานให้มาทำงานร่วมกันด้วยความเลื่อมใส มั่นใจและเต็มใจ เพื่อให้งานสำเร็จ
3. บทบาทในการจัดและอำนวยการในหน่วยงาน ผู้บริหารมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาหน่วยงาน เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีเป้าหมายอันเดียวกัน ในการที่จะนำพาองค์กรการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
4. บทบาทในการคัดเลือกและใช้ประโยชน์ของบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้ความรอบคอบในการมอบหมายให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถพิเศษ เพราะจะทำให้รู้สึกว่าเขาเป็นสิ่งที่ต้องการของหน่วยงานและงานที่ได้รับมอบหมายนั้น เขาสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย
5. บทบาทในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของคุณ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องช่วยสร้างความมั่นใจในตนเองให้กับครู หาทางที่จะให้ครูได้แสดงความสามารถของตน รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถสำคัญเป็นที่ต้องการของคณะโดยการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่งเสริมให้ครูก้าวหน้า ตลอดจนบริการและอำนวยความสะดวกต่างๆในการปฏิบัติงานบทบาทในการพัฒนาบุคลากรผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้เพิ่มพูนประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆทั้งนี้ นอกจากสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานแล้ว การพัฒนาบุคลากรย่อมเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการเชิญวิทยากรมาบรรยาย จัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ นำครูไปเยี่ยมชมโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานในด้านต่างๆ จัดห้องสมุดสำหรับครูให้มีหนังสือเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ ทั้งนี้เพื่อช่วยพัฒนาความคิด ความรู้ ที่จะนำมาใช้ในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี

กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 24-26) กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการปฏิรูปด้านการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง มีวิธีการเรียนรู้และมีทักษะแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง
 2. จัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
 3. จัดบรรยายสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่นๆที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดแหล่งความรู้อย่างหลากหลาย เช่น ห้องสมุดและการจัดเครือข่ายการเรียนรู้
 4. จัดการเรียนการสอนโดยให้บุคลากร องค์กรและสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วม เช่น นำปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวิทยากรและสถานประกอบการมาช่วยจัดการเรียนการสอน
 5. จัดให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อศึกษาสภาพปัญหาจากการเรียนการสอน การแก้ปัญหาอย่างมีระบบและสามารถนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน
 6. ประเมินผลตามสภาพจริง โดยเน้นการประเมินผลควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลจากการปฏิบัติงานจริง
 7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ
 8. จัดให้ระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลภายใน
 9. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ทุกฝ่ายด้วยวิธีการต่างๆ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 67) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนตามแนวการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้
1. ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยสนับสนุนและมีส่วนร่วมกับผู้เรียนและครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 2. กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนไว้ในธรรมนูญโรงเรียน ที่มีแผนในการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา
 3. นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา
 4. บริหารจัดการให้เอื้ออำนวยความสะดวก ให้ครูผู้สอนมีเสรีในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู การทำงานเป็นทีม ผนึกกำลังระหว่างกลุ่มวิชาเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตร
 5. พัฒนาสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆเป็นห้องเรียน

6. จัดให้มีระบบนิเทศภายใน เพื่อช่วยเหลือและแนะนำครูในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน คือบทบาทในฐานะผู้นำ ผู้บริหารจัดการในการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม องค์กรและบุคลากรอย่างคุ้มค่า

สำหรับ ชีรพันธ์ คงนาวัง (2545: 19) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารไว้ว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนนั้นเมื่อพิจารณาจากภารกิจตามตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษายุคปัจจุบัน พบว่า บทบาทต่างๆที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนตามที่ได้ค้นพบจากแนวคิดของบรรดานักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศนั้น เน้นไปที่การให้ความสำคัญต่อการบริหารงานด้านวิชาการและด้านกิจการนักเรียนเป็นประเด็นสำคัญ นอกจากนี้ ก็จะเป็นการให้ความสำคัญต่อบทบาทด้านอื่นๆรองลงไป เช่น ด้านการบริหารบุคคล บทบาทด้านการบริหารงานธุรการ บทบาทด้านการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนบทบาทด้านการปฏิบัติงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากบทบาทที่กล่าวมา เป็นต้น สอดคล้องกับสาระที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติว่าด้วยภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ การจัดการศึกษาในสถานศึกษา ทั้งรูปแบบในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย จัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ จัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอก โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษา และอยู่ภายใต้ข้อกำหนดขององค์กรวิชาชีพที่ต้องรับใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา เตรียมรับการกระจายอำนาจที่จะมายังสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้เน้นการพิจารณาคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลมากกว่าการพิจารณาโดยภาพรวม เป็นต้น

สำหรับ ประภาส ฉิมแก้ว (2546 : 12) ได้ให้ความหมายของบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นผู้นำเพื่อที่จะพัฒนาหน่วยงานให้มีความเจริญก้าวหน้า บุคลากรอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบและวัตถุประสงค์ของทางราชการ

จากการกล่าวของนักการศึกษาสามารถสรุปบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการจัดและอำนวยการในโรงเรียน พัฒนาโรงเรียน เสริมสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากร ส่งเสริมให้บุคลากรก้าวหน้า ตลอดจนบริการและอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนมีเป้าหมายอันเดียวกัน ในการที่จะนำพาโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

นโยบายและแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาเพื่อคนพิการของกระทรวงศึกษาธิการ

1. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 ขออนุมัติหลักการประกาศให้ “พ.ศ. 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ” โดยมีนโยบายว่า “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน” ทั้งนี้เพื่อเร่งรัด ปรับปรุงและขยายบริการการศึกษา สำหรับคนพิการให้ทั่วถึงและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. แนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ

เพื่อให้คนพิการที่ต้องการเรียนได้เรียนตามนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการจึง ได้ดำเนินการและจัดทำแผนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา. 2542: 8)

- 2.1 จัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ
- 2.2 ประกาศปีการศึกษาเพื่อคนพิการพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้คนพิการเข้าเรียน
- 2.3 พัฒนาระบบการบริหารการศึกษาสำหรับคนพิการ
- 2.4 จัดทำฐานข้อมูลคนพิการ ศึกษาวิจัย รวบรวมสถิติคนพิการทางการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างต่อเนื่อง
- 2.5 จัดทำทำเนียบโรงเรียน สถานศึกษา และแหล่งบริการการศึกษาอื่นให้ผู้ปกครองรับทราบ
- 2.6 กำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ ทั้งการศึกษาในระบบ โดยในสถานศึกษาเรียนร่วมหรือสถานศึกษาเฉพาะความพิการ การศึกษานอกระบบโรงเรียน การจัดการศึกษาโดยครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 จัดทำมาตรฐานการศึกษา หลักสูตร สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการเรียนการสอนคนพิการให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการศึกษาแก่คนพิการแต่ละประเภท
- 2.8 ผลิตและพัฒนาบุคลากร ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการให้เพียงพอและมีคุณภาพในทุกด้าน
- 2.9 แก้ไขกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการมีประสิทธิภาพ
- 2.10 จัดทำและจัดสรรงบประมาณ ให้สอดคล้องกับภารกิจการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการแต่ละรูปแบบ
- 2.11 แสวงหาความร่วมมือจากชุมชน องค์กรเอกชนเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาให้คนพิการได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและมีคุณภาพ

2.12 ส่งเสริม สนับสนุน โดยจัดบุดหนุนแก่เอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ

2.13 ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ นอกกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสนับสนุนร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการให้ได้รับการศึกษา มีงานทำช่วยเหลือตนเองได้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

2.14 ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละระดับและประเภทให้เป็นไปตามมาตรฐาน

2.15 รณรงค์และปลูกฝังเจตคติที่ถูกต้องแก่ครอบครัวคนพิการ โดยการให้ความรู้และการอบรมอย่างต่อเนื่อง

2.16 จัดตั้งศูนย์สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับคนพิการทุกประเภท

กฎหมาย กฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เกี่ยวกับคนพิการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เกี่ยวกับคนพิการ (กรมการศาสนา. 2540ข: 8-24) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการไว้หลายมาตรา ได้แก่

มาตรา 43 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีเสมอกัน ที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

มาตรา 30 วรรค 3 บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิดเชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคลจะกระทำมิได้”

มาตรา 80 บัญญัติว่า “รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นและความเข้มแข็งของชุมชน”

รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้”

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีบทบัญญัติหลายหมวดหลายมาตรา ความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ดังนี้

หมวดสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา 11 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดบุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจนได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 13 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล
2. เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรซึ่งอยู่ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายกำหนด
3. การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 14 บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

1. การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

2. เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด

3. การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

หมวดระบบการศึกษา

มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จ การศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

2. โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

3. ศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

หมวดแนวทางการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

หมวดทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไป เป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน การศึกษา ภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน
2. จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ตามความเหมาะสมและความจำเป็น
3. จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
4. จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา
5. จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน
6. จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชนเพื่อให้พึ่งตนเองได้
7. จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

3. กฎกระทรวง (พ.ศ. 2542) ออกตาม ครม. ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542

กฎกระทรวง (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 10 วรรค 2 วรรค 3 และมาตรา 60 (3) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 บทนิยามในกฎกระทรวงนี้

“สิ่งอำนวยความสะดวก” หมายความว่า อุปกรณ์ เครื่องมือ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม สิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้คนพิการแต่ละประเภทได้รับการศึกษาโดยสะดวกและสอดคล้องตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล

“สื่อ” หมายความว่า สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาหรือเครื่องมือที่ช่วยให้คนพิการเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดความเข้าใจดีขึ้น และรวดเร็ว

“บริการ” หมายความว่า บริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท เช่น บริการฝึกอบรม บริการเตรียมความพร้อมทางการเรียนรู้ บริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

“ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา” หมายความว่า มาตรการอื่นที่นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนพิการ

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายความว่า โปรแกรมซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลพิการ ตลอดจนกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เป็นเฉพาะบุคคล

ข้อ 2 คนพิการซึ่งมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ได้แก่ คนพิการที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 หรือบุคคลที่สถานศึกษารับรองว่าเป็นคนพิการที่มีความต้องการจำเป็นทางการศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ 3 คนพิการในข้อ 2 มีสิทธิได้รับการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษา

ข้อ 4 คนพิการในข้อ 2 จะได้รับสิทธิตามข้อ 3 ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. คนพิการในข้อ 2 หรือผู้ปกครอง ต้องยื่นความจำนงต่อสถานศึกษาที่ได้ลงทะเบียนเรียน
 2. ให้สถานศึกษาดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ พร้อมทั้งพิจารณาให้ผู้ที่ยื่นความจำนงขอรับสิทธิตามข้อ 3 ตามที่กำหนดในโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล
 3. ให้มีการจัดตั้งกองทุนการศึกษา เพื่อเป็นเงินอุดหนุนสำหรับความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาแก่คนพิการในข้อ 2 ที่ได้ลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาต่างๆ ตามรายละเอียดที่กำหนดในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ให้ยืม และให้กู้ยืมเพื่อสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษา ที่จำเป็นและสอดคล้องกับความพิการตามที่กำหนดในโปรแกรมการศึกษาคู่คนพิการ
- ข้อ 5 ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดสรรงบประมาณแก่หน่วยงานที่จัดการศึกษาตามอรรถาศัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ
- ข้อ 6 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอรรถาศัย

4. พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พุทธศักราช 2534

จากพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ได้กล่าวว่า“คนพิการ” หมายความว่า คนที่มีความผิดปกติหรือบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญา หรือทางจิตใจ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2537) ซึ่งแบ่งประเภทคนพิการออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. คนพิการทางการมองเห็น
2. คนพิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย
3. คนพิการทางการกายหรือการเคลื่อนไหว
4. คนพิการทางใจหรือพฤติกรรม
5. คนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้

มาตรา 14 ได้กล่าวว่าให้คนพิการซึ่งประสงค์จะได้รับสิทธิในการสงเคราะห์ การพัฒนา และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการหรือต่อนายทะเบียนจังหวัด ณ ที่ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ ในกรณีที่คนพิการเป็นผู้เยาว์ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือคนไร้ความสามารถ หรือในกรณีที่คนพิการมีสภาพความพิการถึงขั้นไม่สามารถไปจดทะเบียนด้วยตนเองได้ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาลหรือบุคคลที่ดูแลคนพิการแล้วแต่กรณี จะยื่นขอจดทะเบียนแทนก็ได้ แต่ต้องนำคนพิการหรือหลักฐานว่าเป็นคนพิการไปแสดงต่อนายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนจังหวัด แล้วแต่กรณีด้วย

มาตรา 15 คนพิการที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา 14 ให้ได้รับการสงเคราะห์ การพัฒนาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยวิธีการทางการแพทย์ ดังนี้

1. การตรวจวินิจฉัยการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และการตรวจพิเศษด้วยวิธีอื่นๆ
2. การให้คำแนะนำปรึกษา
3. การให้ยา
4. การศัลยกรรม
5. การพยาบาลเวชกรรมฟื้นฟู
6. กายภาพบำบัด
7. กิจกรรมบำบัด (อาชีวะบำบัด)
8. พฤติกรรมบำบัด
9. จิตบำบัด
10. สังคมสงเคราะห์และสังคมบำบัด
11. การแก้ไขการพูด
12. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการได้ยินและการสื่อความหมาย
13. การให้อุปกรณ์หรือเครื่องช่วยความพิการ

มาตรา 16 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ” ในสำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงาน และสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ และสนับสนุนสถาบันบริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ทางกายภาพ การศึกษา ทางสังคม และการฝึกอาชีพ ตลอดจนศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ นอกจากนี้ในระเบียบคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์และการใช้จ่ายเงิน กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2536 ข้อ 8 ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อ กิจการดังต่อไปนี้

1. เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับคนพิการกู้ยืมไปประกอบอาชีพ รายละ 20,000 บาท และหากกิจการที่ทำประสบความสำเร็จ ต้องการขยายกิจการก็สามารถยืมได้อีก 20,000 บาท โดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย
2. ส่งเสริมช่วยเหลือคนพิการให้สามารถประกอบอาชีพได้
3. สงเคราะห์ครอบครัวคนพิการด้านการเงิน เครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น

ฯลฯ

มาตรา 17 เพื่อเป็นการคุ้มครอง และสงเคราะห์คนพิการ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจ ออกกฎกระทรวง กำหนด

1. ลักษณะอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นที่ต้องมี อุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ

2. ให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการของเอกชนรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงานในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับลูกจ้างอื่น

ดังกฎกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กำหนดไว้ว่า อัตราการจ้างงานของสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 200 คน จะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน 1 คน เทียบเป็น 0.5 เปอร์เซ็นต์

มาตรา 18 เจ้าของอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นๆ ซึ่งได้จัดอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการตามมาตรา 17 (1) มีสิทธิหักเงินค่าใช้จ่ายเป็นสองเท่าของเงินที่เสียไปเพื่อการนั้น นอกจากเงินได้สุทธิหรือกำไรสุทธิของปีที่ค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้น แล้วแต่กรณีตามประมวลรัษฎากร

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการของเอกชน ซึ่งรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา 17 (2) มีสิทธินำเงินค่าจ้างที่จ่ายให้แก่คนพิการมาหักภาษีเป็นค่าใช้จ่ายตามประมวลรัษฎากรได้เป็นสองเท่าของจำนวนที่จ่ายจริง

5. แผนการศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อคนพิการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2543: 5-12) ได้กล่าวถึง แผนการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

พ.ศ. 2520 แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 จัดตั้งขึ้นโดยสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศแนวนโยบายการศึกษาของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษไว้ในหมวด 2 ข้อ 15 ว่า “รัฐพึงจัดและสนับสนุนผู้ยากไร้ที่มีความผิดปกติทางร่างกาย จิตใจหรือสังคม และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาโดยทั่วถึง” กับกล่าวถึงระบบการศึกษาอีก 2 ประเภท ไว้ในหมวด 3 ข้อ 38 ว่า “การศึกษาพิเศษ เป็นการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญาหรือจิตใจ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในโรงเรียนธรรมดาก็ได้ตามความเหมาะสม” กับข้อ 39 การศึกษาสงเคราะห์

พ.ศ. 2523 พระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 ประกาศให้เด็กทุกคนที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 7 ต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับ ในกรณีที่เป็นเด็กพิการจะได้รับการยกเว้น ก็ต่อเมื่อผู้ปกครองของเด็กพิการร้องขอจากทางโรงเรียน

ความรู้ และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการ

1. ความหมายของเด็กพิการ

เด็กพิการ หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติ หรือบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญาหรือทางจิตใจ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

บึงอร ต้นปาน (2536: 1) ได้ให้ความหมายว่า เด็กพิการ หมายถึง เด็กที่มีลักษณะพิเศษต่างจากเด็กปกติอื่นๆ ดังนี้ คือ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเด็กที่ด้อยโอกาส

2. ประเภทของความพิการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดแบ่งประเภทของเด็กพิการไว้ 9 ประเภทคือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 15) คือ 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือความเคลื่อนไหว 5) เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 6) เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม 7) เด็กออทิสติก 8) เด็กสมาธิสั้น 9) เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน โดยแต่ละประเภทมีความหมายของเด็กพิการทั้ง 9 ประเภท ดังนี้

2.1 เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง ผู้ที่ตาบอด ซึ่งมีตั้งแต่บอดสนิทจนมองไม่เห็นแสง หรือบอดสนิทที่ยังพอมองเห็นและเดินไปไหนได้ แต่อ่านหนังสือไม่ได้ เรียกว่าตาบอดตามกฎหมาย ตาบอดยังแบ่งได้เป็นตาบอดชนิดที่ป้องกันได้ หรือตาบอดชนิดที่ป้องกันไม่ได้ นอกจากนี้ยังอาจแบ่งออกได้เป็นตาบอดที่รักษาได้ และตาบอดชนิดที่ป้องกันไม่ได้ ตาบอดที่รักษาได้และป้องกันไม่ได้ เช่น ตาบอดจากประสาทตาเสื่อมในผู้สูงอายุ หรือโรคทางกรรมพันธุ์ ตาบอดจากอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ป้องกันได้ แต่รายที่ได้รับอุบัติเหตุอย่างรุนแรง เช่น ตาแตก อาจจะรักษาให้หายไม่ได้ ส่วนในรายซึ่งได้รับอุบัติเหตุรุนแรงอาจจะรักษาให้หายเป็นปกติได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 15)

2.2 เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ไม่สามารถรับฟังเสียงได้เหมือนเด็กปกติ ซึ่งอาจจะจะเป็นเด็กหูตึง หรือเด็กหูหนวกก็ได้

เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่มีการได้ยินเหลืออยู่บ้าง สามารถได้ยินได้แม้จะใส่เครื่องช่วยฟัง (Hearing Aids) หรือไม่ก็ตาม เด็กหูตึงจะมีระดับการได้ยินในหูที่ตีระหว่าง 26-89 เดซิเบล ซึ่งในคนปกติจะมีระดับการได้ยินระหว่าง 0-25 เดซิเบล

เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินในหูข้างที่ตึกว่าตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป ไม่สามารถได้ยินเสียงพูดต่างๆ อาจรับรู้เสียงบางเสียงได้จากการสั่นสะเทือน ไม่สามารถใช้การได้ยินเป็นประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพ เด็กหูหนวกอาจสูญเสียการได้ยินมาตั้งแต่กำเนิด หรือสูญเสียการได้ยินในภายหลัง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 24)

2.3 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Mental Retardation) หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ ภาษา และสติปัญญาล่าช้ากว่าเด็กปกติ เมื่อวัด

สติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วปรากฏว่ามีสติปัญญาต่ำกว่าเด็กปกติทั่วไป และมีความจำกัดทางทักษะด้านการปรับตัว ซึ่งภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาต้องเกิดก่อนอายุ 18 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 32)

2.4 เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือความเคลื่อนไหว หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติ บกพร่อง หรือสูญเสียอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ทำให้ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ดีเท่าคนปกติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 39)

2.5 เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) หรือ LD หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งเรื่องทำให้เด็กมีปัญหาในการใช้ภาษา การฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน หรือการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางร่างกาย และการเคลื่อนไหว สายตา การได้ยิน ระดับสติปัญญา อารมณ์ และสภาพแวดล้อมตัวเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 44)

2.6 เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หมายถึง เด็กที่แสดงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไปและพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนี้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กและผู้อื่น เป็นผลมาจากความขัดแย้งของเด็กกับสภาพแวดล้อมหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตัวเด็กเอง ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ ขาดสัมพันธ์กับเพื่อนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กในวัยเดียวกัน มีความคับข้องใจ มีความเก๋กตทางอารมณ์โดยแสดงออกทางร่างกาย ซึ่งบางคนมีความบกพร่องซ้ำซ้อนอย่างเด่นชัดอีกทั้งเกิดขึ้นเป็นเวลานาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 49)

2.7 เด็กออทิสติก (Autistic) หรือ (Autism) ออทิสซึม มาจากรากศัพท์ภาษากรีกว่า Auto (ออโต) ตัวเรา ออทิสซึมเป็นภาวะของปัญหาทางจิตเวช ที่มีความผิดปกติอย่างรุนแรง มีพัฒนาการที่ผิดปกติเกี่ยวกับอารมณ์ สังคม การสื่อสารความหมายและจากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เราเรียกเด็กที่มีอาการของภาวะนี้ว่า เด็กออทิสติก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 50)

2.8 เด็กสมาธิสั้น หรือ Attention Deficit Hyperactivity Disorder ใช้อักษรย่อว่า ADHD บางครั้งจะพบคำว่า ADD ซึ่งมาจากคำว่า Attention Deficit Disorder ซึ่งหมายถึง ภาวะสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมอยู่ไม่สุขร่วมด้วย (ADHD) (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 52)

2.9 เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน (Multiple Handicapped Children) หมายถึง เด็กที่มีสภาพความบกพร่องตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปในบุคคลเดียวกัน และสภาพความบกพร่องนี้จะส่งผลให้เกิดการด้อยความสามารถในการดำรงชีวิต ทั้งเป็นอุปสรรคต่อการได้รับการศึกษา เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่สูญเสียการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่อง

ทางสติปัญญาและบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและบกพร่องทางการเห็น เป็นต้น เด็กเหล่านี้อาจไม่ได้รับประโยชน์จากการส่งเข้าเรียนในโครงการสอนเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา โครงการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โครงการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น โครงการใดโครงการหนึ่งโดยเฉพาะโดยไม่ได้จัดบริการทางการศึกษาและบริการด้านอื่นเพิ่มเติม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 53)

3. สิทธิของเด็กพิการ

สิทธิของคนพิการกับการศึกษา คนพิการทุกคนมีศักยภาพ หากได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยวิธีการที่เหมาะสม คนพิการจะสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างอิสระตามประกาศขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ซึ่งยึดหลักมาตรฐานว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนทั่วไปว่า “ฐานะที่ทุกคนเกิดมาอย่างเสรี มีสิทธิ และศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน สิทธินี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานประจำตัวของมนุษย์ทุกคนซึ่งมีอาจโอนให้แก่กันได้”

ดังนั้นบุคคลเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการควรจะทราบถึงสิทธิและความต้องการจำเป็นของคนพิการในด้านต่าง ๆ ทั้งสิทธิด้านการได้รับการศึกษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านกายภาพบำบัด สังคมและอาชีพ

สิทธิของคนพิการด้านต่าง ๆ ตามกฎหมายที่สำคัญมีดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาเพื่อคนพิการไว้ดังนี้

มาตรา 4 “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา 5 “ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอ”

มาตรา 26 “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกระดับ ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา 28 “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญและไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน”

มาตรา 30 “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน”

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด ภาษา เพศ อายุ สภาพทางร่างกาย หรือสุขภาพสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา 43 “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

มาตรา 52 “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา 53 “เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา 55 “บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา 58 “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายกำหนด”

มาตรา 59 “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล จากหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา 60 “บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา 80 “รัฐต้องคุ้มครอง และพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นและความเข้มแข็งของชุมชน รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้”

มาตรา 82 “รัฐต้องจัดและส่งเสริมการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับการบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง”

มาตรา 86 “รัฐต้องส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ คุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานเด็กและแรงงานหญิง จัดระบบแรงงานสัมพันธ์ การประกันสังคม รวมทั้งค่าตอบแทนแรงงานให้เป็นธรรม”

2. พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วจะได้รับการสงเคราะห์ การพัฒนาและการฟื้นฟูสมรรถภาพดังต่อไปนี้

2.1 บริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยวิธีการทางการแพทย์ และค่าใช้จ่ายในการรักษา ค่าพยาบาล ค่าอุปกรณ์ เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย ทางสติปัญญาหรือทางจิตใจ หรือเสริมสร้างสมรรถภาพ ดังต่อไปนี้

2.1.1 การตรวจวินิจฉัยการตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษ ด้วยวิธีอื่น ๆ

2.1.2 การให้คำแนะนำปรึกษา

2.1.3 การให้ยา

2.1.4 การศัลยกรรม

2.1.5 การพยาบาลเวชกรรมฟื้นฟู

2.1.6 กายภาพบำบัด

2.1.7 กิจกรรมบำบัด (อาชีพบำบัด)

2.1.8 พฤติกรรมบำบัด

2.1.9 จิตบำบัด

2.1.10 สังคมสงเคราะห์และสังคมบำบัด

2.1.11 การแก้ไขการพูด

2.1.12 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการได้ยินและการสื่อความหมาย

2.1.13 การให้อุปกรณ์หรือเครื่องช่วยความพิการ

คนพิการซึ่งได้รับการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยวิธีการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขหรือสถานพยาบาลของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและค่าอุปกรณ์

ในกรณีคนพิการซึ่งเข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพต้องใช้อุปกรณ์เทียม อุปกรณ์เสริมหรือเครื่องช่วยคนพิการนั้นและในกรณีที่สถานพยาบาลไม่มีอุปกรณ์เทียม อุปกรณ์เสริม หรือเครื่องช่วยคนพิการดังกล่าว ให้สถานพยาบาลนั้นขอเบิกจากศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

เมื่ออุปกรณ์เทียม อุปกรณ์เสริมหรือเครื่องช่วยคนพิการได้รับชำรุดบกพร่องจำเป็นต้องซ่อมแซมหรือเปลี่ยนแปลงชิ้นส่วนของอุปกรณ์ให้โดยไม่คิดมูลค่า

2.2 การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับหรือการศึกษาสายอาชีพ หรืออุดมศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติตามความเหมาะสมซึ่งให้ได้รับโดยการจัดเป็นสถานศึกษา

เฉพาะหรือจัดรวมในสถานศึกษาธรรมดาก็ได้ โดยให้ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม

2.3 ให้คำแนะนำชี้แจงและปรึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและการฝึกอาชีพ ที่เหมาะสมกับสภาพของร่างกายและสมรรถภาพที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้

2.4 การยอมรับและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ

2.5 บริการจากรัฐในการเป็นคดีความและในการติดต่อกับทางราชการ กฎกระทรวง พ.ศ. 2537 ออกตามความในพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 มีสาระดังนี้

สถานประกอบการของเอกชนใดมีลูกจ้างตั้งแต่สองร้อยคนขึ้นไป นายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการนั้น ต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานได้ในอัตราลูกจ้างทั้งหมดไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด จำนวนทุกสองร้อยคนต่อคนพิการหนึ่งคน เศษของทุกสองร้อยคนถ้าเกินหนึ่งร้อยคนต้องรับคนพิการเพิ่มอีกหนึ่งคน ทั้งนี้เว้นแต่สถานประกอบการนั้นไม่มีตำแหน่งงานที่มีลักษณะงานที่คนพิการสามารถทำได้และได้แจ้งให้กรมประชาสงเคราะห์ทราบ และกรมประชาสงเคราะห์เห็นชอบด้วยแล้ว

นอกจากนี้คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการแล้วยังได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ อีก เช่น

1. ค่าทนายความในหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชน
2. ค่าจ้างล่ามภาษามือ
3. ค่าการจัดสัมมนาโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อคนพิการ
4. อื่น ๆ

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงสิทธิทางการศึกษาของคนพิการดังนี้

มาตรา 10 “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา 11 “บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว”

มาตรา 12 “นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและ สถาบันสังคมอื่น ๆ มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง”

มาตรา 28 “หลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตาม ความเหมาะสมแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สารของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับหลักสูตรการศึกษา ระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้ว ยังมีความมุ่งหมายที่จะ พัฒนาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม”

มาตรา 29 “ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน”

มาตรา 52 “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการประกอบ วิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุน พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ”

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย ประกาศในวันพิการเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2541 มีดังนี้

1. คนพิการมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ มีสิทธิ และเสรีภาพแห่งบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในฐานะพลเมืองไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและสิทธิต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ภายใต้ปฏิญญาฉบับนี้ โดยไม่มีข้อยกเว้นใดๆ และโดยปราศจากการแบ่งแยก เชื้อชาติ ศาสนา การเมือง ภาษา ถิ่นกำเนิด เพศ อายุ หรือ สถานะอื่นใด

2. คนพิการมีสิทธิแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง
3. คนพิการมีสิทธิเข้าร่วมในการตัดสินใจ กำหนดนโยบายและแผนงาน ทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับคนพิการทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
4. คนพิการมีสิทธิได้รับการดูแลฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนา ตั้งแต่แรกเกิดและแรกเริ่มที่พบความพิการรวมทั้งผู้ปกครองและครอบครัวของคนพิการต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ในทุกด้านเพื่อให้สามารถฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาคนพิการอย่างเต็มศักยภาพและสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล
5. คนพิการมีสิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระได้ด้วยตนเองอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล
6. คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพทุกระดับ ทุกรูปแบบของการจัดการศึกษาตามความต้องการของคนพิการอย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไปทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยไม่มี การจำกัด กีดกัน เลือกปฏิบัติ หรือข้อยกเว้นใดๆ
7. คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ การฝึกอาชีพ การประกอบอาชีพทุกประเภท ได้รับการจ้างงานหรือว่าจ้างทำงานตามความต้องการและความสามารถโดยได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการได้รับความก้าวหน้ารวมทั้งได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานโดยไม่มี การกีดกันหรือเลือกปฏิบัติ
8. คนพิการมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการถูกคุกคามทางเพศ ทำร้ายร่างกายและจิตใจ กักขัง เอารัดเอาเปรียบหรือการแสวงหาประโยชน์ใดๆ จากความพิการ ทั้งนี้ให้ได้รับความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป
9. คนพิการมีสิทธิอยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชนของตนเองและมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชน และสังคม
10. คนพิการมีสิทธิ ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป
11. คนพิการมีสิทธิได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ครอบครัว ชุมชนและสังคมได้รับรู้และเข้าใจคนพิการในทางที่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิ ศักยภาพและความสามารถ รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ของคนพิการ
12. คนพิการมีสิทธิได้รับและเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของคนพิการ ทั้งนี้ต้องได้รับการสนับสนุนให้มีสื่อที่เหมาะสมกับคนพิการ รวมทั้งต้องจัดให้มีล่ามภาษามืออักษรเบรลล์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์พิเศษอื่นๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร
13. คนพิการและครอบครัว ชุมชน สังคมมีสิทธิได้รับและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อทราบถึงสิทธิอันระบุไว้ในปฏิญญาฉบับนี้โดยทั่วถึง

14. รัฐต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติตามพันธสัญญาที่เกี่ยวข้องกับคนพิการซึ่งได้ลงนาม หรือตกลงร่วมกันในระดับประเทศและระดับนานาชาติ (ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา. 2545ก: 52)

4. การจัดการเรียนร่วม

4.1 ความหมายของการเรียนร่วม

ในภาษาอังกฤษคำที่มีความหมายเกี่ยวกับการเรียนร่วมมี 2 คำ คือ Mainstreaming หมายถึง การเรียนร่วมเต็มเวลา นั่นคือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะถูกส่งเข้าไปเรียนในห้องเรียนสำหรับเด็กปกติทุกอย่าง และไม่มีบริการเพิ่มเติมสำหรับเด็กประเภทนี้

Interaction หมายถึง การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ แต่เป็นการเรียนร่วมบางเวลา นั่นคือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะเข้าไปเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติบางเวลาเท่านั้น และมีความหมายรวมไปถึงการจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติด้วย (กรมสามัญศึกษา. 2544ง: 7)

คอฟแมน และคณะ (เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล. 2530: 15; อ้างอิงจาก Kauffman, et al. 1975: 35) ให้คำจำกัดความของการเรียนร่วมไว้อย่างครอบคลุมว่า เป็นการรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็กปกติในด้านเวลา ด้านการเรียนการสอน และมีการกำหนดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกัน ระหว่างบุคลากรฝ่ายบริหาร ฝ่ายสอนและฝ่ายสนับสนุนทั้งในด้านการศึกษาปกติ และด้านการศึกษาพิเศษ

สตีร์เฟนส์ (เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล. 2530: 15; อ้างอิงจาก Stephens. 1982: 10) ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กพิการไม่รุนแรง และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความจำกัดน้อยที่สุด โดยมีพื้นฐานจากปรัชญาแห่งความเสมอภาคทางการศึกษาจัดให้มีแผนการเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและให้ดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นปกติสุข

เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล (2530: 16) ให้ความหมาย การเรียนร่วม คือ รูปแบบการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการ โดยได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้เข้าเรียนร่วมในชั้นปกติให้มากที่สุด ทั้งนี้ควรคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ การปรับตัวทางสังคมเพื่อให้เกิดประสบการณ์โดยตรงและสามารถนำไปพัฒนาตนเองได้

นอกจากนี้กรมสามัญศึกษา (2544ก: 10) ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า การเรียนร่วมเป็นการนำเอาปรัชญา หลักการ วิธีการ และการจัดกระบวนการเรียนการสอนทางการศึกษาพิเศษมาบูรณาการใช้กับการจัดกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนปกติสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้สามารถร่วมเรียนในโรงเรียนปกติได้อย่างมีความสุขและประสิทธิภาพ

จากความหมายของการเรียนร่วมที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กพิการได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติ โดยได้รับการสนับสนุน และช่วยเหลือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ควรคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก และความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิต ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.2 ประวัติความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2482 นางสาวเจนวิฬ คอลฟีลด์ สุภาพสตรีตาบอดชาวอเมริกัน ได้ริเริ่มสอนเด็กตาบอดไทยและตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดแห่งแรก คือ โรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร ต่อมาผู้มีจิตกุศลได้ร่วมกันก่อตั้งมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์

ปี พ.ศ. 2494 ม.ร.ว.หญิงเสริมศรี เกษมศรี ตั้งหน่วยทดลองสอนคนหูหนวกที่โรงเรียน เทศบาลวัดโสมนัสวิหาร จังหวัดพระนคร ต่อมาคุณหญิงโตะ นรเนติปัญชาภิจักรได้ ยกบ้านและที่ดินริมถนนพระราม 5 อำเภอดุสิต ให้เป็นที่ตั้งโรงเรียนสอนคนหูหนวกแห่งแรก ในประเทศไทย (โรงเรียนเศรษฐเสถียร) และพ.ศ. 2495 ได้มีการจัดตั้งมูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ปี พ.ศ. 2495 – 2496 กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งกองการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แห่งแรก คือ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ปี พ.ศ. 2497 มีการดำเนินกิจกรรมสอนเด็กพิการและการก่อตั้งมูลนิธิ อนุเคราะห์คนพิการ ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ต่อมาในปี พ.ศ. 2504 ได้จัดตั้งโรงเรียนศรีสังวาลย์ เพื่อสอนเด็กพิการทางด้านร่างกายเป็นแห่งแรก ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

นโยบายหลักของมูลนิธิฯ ต้องจัดให้ “ศูนย์บริการเด็กพิการ” ให้บริการฟื้นฟู สมรรถภาพด้านการแพทย์ และให้ “โรงเรียนศรีสังวาลย์” จัดการศึกษาให้เด็กที่อยู่ในระหว่าง รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กสามารถเข้าเรียนร่วมโดยเร็ว ที่สุด

ปี พ.ศ. 2499 ประเทศไทยได้จัดการเรียนร่วมเป็นครั้งแรก โดยจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นของโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ซึ่งได้ส่งนักเรียน ตาบอดที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยคัดเลือกจากนักเรียนที่เรียนดีและช่วยเหลือตนเองได้ ไปเรียนร่วมในโรงเรียนเซนต์คาเบรียลในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมูลนิธิช่วยคนตาบอด แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้ให้ความสนับสนุนด้านทุนการศึกษา ทุนซื้อตำรา และอุปกรณ์พิเศษ ฯลฯ ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ จึงขยายไปตามโรงเรียนเอกชนและโรงเรียน รัฐบาลอีกหลายแห่ง

ปี พ.ศ. 2500 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทดลองสอนให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไประดับประถมศึกษา 7 แห่ง เป็นโรงเรียนในกรุงเทพฯ ได้แก่ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนวัดชนะสงคราม โรงเรียนวัดพระยาหยัง โรงเรียนวัดนิมมานรดี โรงเรียนสามเสนนอก โรงเรียนวัดชัยชนะ และโรงเรียนวัดจันทร์สโมสร

ปี พ.ศ. 2505 กระทรวงสาธารณสุข เปิดโรงพยาบาลปัญญาอ่อนเพื่อรักษา บำบัด ฝึกอบรมเด็กปัญญาอ่อน ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงพยาบาลราชานุกูลและในปี พ.ศ. 2507 จึงได้ตั้งโรงเรียนราชานุกูล เพื่อจัดการศึกษาให้เด็กปัญญาอ่อนเป็นแห่งแรก

ปี พ.ศ. 2507 กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ได้เริ่มโครงการเรียนร่วม โดยได้จัดให้มีการฝึกอบรมครูสอนเสริมและครูเดินสอนขึ้น โดยได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิอเมริกันเพื่อช่วยคนตาบอดโพ้นทะเลหรือที่ในปัจจุบันใช้ชื่อ Helen Keller International ร่วมกับ องค์การยูนิเซฟ ในเวลาต่อมาโครงการทดลองเรียนร่วมได้ประสบปัญหาต่างๆ จึงหยุดดำเนินการ

ในปีเดียวกันนั้นได้จัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่โรงเรียนพญาไท

ปี พ.ศ. 2512 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ได้ทดลองสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปในชั้นเรียนทั่วไปและจัดชั้นเรียนเฉพาะในระดับอนุบาล รวมทั้งจัดตั้งหน่วยการศึกษาพิเศษในภาควิชาการอนุบาลศึกษา ซึ่งต่อมาได้แยกออกมาเป็น ภาควิชาการศึกษาพิเศษ

ปี พ.ศ. 2519 หน่วยการศึกษาพิเศษวิทยาลัยครูสวนดุสิต ได้ขยายเป็น โรงเรียนสาธิตการศึกษาพิเศษ และได้ทดลองสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และสังคม เพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ เพื่อรับเด็กจากโรงเรียน พยาบาลมาเตรียมความพร้อม และส่งเข้ามาเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เช่น โรงเรียนพญาไท โรงเรียนสามเสน โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น

องค์กรการกุศลเอกชนเริ่มต้นจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในลักษณะต่างๆ แต่บทบาทหลักในการดำเนินการได้แก่ภาครัฐ คือ กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ซึ่งจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กจนถึงระดับมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้รับผิดชอบนักเรียนพิการโดยการจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในลักษณะ ชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนร่วมในหลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้กรมอื่นๆ ในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้คนพิการเข้าเรียนร่วมเพิ่มขึ้น

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้กล่าวถึงการศึกษาพิเศษไว้ว่า “เป็นการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในโรงเรียนธรรมดาตามเหมาะสม...” จากนโยบาย

ดังกล่าว จึงเกิดการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนทั่วไปขึ้น จนเป็นที่ยอมรับว่า การเรียนร่วม เอื้อต่อสภาพความต้องการของผู้เรียนเป็นประโยชน์กับเด็กพิการทั้งทางด้าน การศึกษา การพัฒนาศักยภาพและการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับคนทั่วไปได้

ต่อมาการจัดการเรียนร่วมได้ได้มีการจัดอย่างกว้างขวางแพร่หลายขึ้น เช่น ใน พ.ศ. 2521 ได้จัดตั้งมูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรม ราชูปถัมภ์ ดำเนินงานศูนย์การศึกษาคนตาบอดที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อส่งเสริมการศึกษา แบบเรียนร่วมโดยเฉพาะ ศูนย์ฯ ได้จัดส่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนร่วมในโรงเรียน ต่างๆ ในจังหวัดขอนแก่นและได้ขยายงานสู่จังหวัดอื่นๆ โดยมีศูนย์ฯ ให้บริการที่ฝึก จัดโครงการ เตรียมความพร้อมแก่นักเรียน ผลิตรายการเรียนการสอน จัดหาอุปกรณ์การเรียน ซ่อมบำรุง รักษาอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนและฝึกอบรมครูสอนเสริมที่ออกไปปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม

การจัดการเรียนร่วมได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในปี 2537 รัฐบาลได้ อนุมัติแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ฉบับแรกขึ้น และได้จัดสรรงบประมาณตาม แผนดังกล่าว โดยเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาของคนพิการ ระดมความคิด และความร่วมมือ จากผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และองค์กรเอกชนด้านคนพิการ เพื่อผลักดันการศึกษาของคน พิการไทยสู่ความก้าวหน้า โดยตระหนักว่าการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการจะบรรลุผลสำเร็จได้ นั้นจะต้องพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ มีการฝึกกำลัง นักการศึกษาและนักการเมือง ระดมความร่วมมือสนับสนุนจากทุกส่วนของสังคม แผนนี้มีปรัชญาสำคัญคือสิทธิมนุษยชนเด็ก ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษา รับบริการทางการศึกษาและอื่นๆ จนสามารถได้รับ ประโยชน์สูงสุดเต็มศักยภาพของตน

แผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) มีโครงการในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อเด็กพิการ คือเพิ่มเป้าหมายการจัดตั้ง โรงเรียนสอนเด็กพิการและขยายบริการในรูปแบบของการเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปมากขึ้น พร้อมทั้งให้กระจายไปในส่วนภูมิภาคอย่างกว้างขวางและทั่วถึง อันจะช่วยให้เยาวชนพิการ ได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเพื่อนร่วมชาติ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และตาม ข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมีการดำเนินการได้ 2 วิธี คือ จัดชั้นพิเศษ ในโรงเรียนทั่วไป จัดชั้นเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป เพื่อให้การเรียนร่วมของคนพิการเป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง

การเรียกร้องสิทธิต่างๆ ของคนพิการที่ได้เริ่มต้นอย่างจริงจังตั้งแต่ พ.ศ. 2519 และต่อเนื่องมากกว่าสองทศวรรษ เป็นความพยายามทั้งของคนพิการ และนักการศึกษา พิเศษที่จะกระตุ้นให้รัฐบาลขยายการศึกษา ปรับปรุงงานการศึกษา เพื่อประกันโอกาสให้แก่ คนพิการให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามนโยบายการศึกษาเพื่อปวงชน รัฐบาลได้สนอง ข้อเรียกร้องที่สำคัญ เมื่อปี พ.ศ. 2541 โดยแยกกองการศึกษาพิเศษ เป็นกองการศึกษาเพื่อ

คนพิการและกองการศึกษาสงเคราะห์ ทั้งยังประกาศใช้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดสิทธิทางการศึกษาของคนพิการไว้หลายมาตรา โดยเน้นให้จัดการศึกษาแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ และประกาศให้ปี พ.ศ. 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยมีคำขวัญว่า “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน”

ทั้งนี้ปัจจัยที่ช่วยเร่งกระบวนการการพัฒนา จัดการศึกษาเพื่อคนพิการให้ เป็นไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น คือ แรงผลักดันทางการเมือง เมื่อรัฐบาลประกาศให้ปี 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ และการประกาศใช้ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือเป็น การปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่สำหรับคนพิการ

ในปีการศึกษา 2543 คณะกรรมการปฏิรูปการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ ได้มีนโยบายให้กรมสามัญศึกษาจัดโครงการโรงเรียนมัธยมสี่มุมเมือง ในกรุงเทพมหานคร เพื่อขยายการจัดการเรียนร่วมในระดับมัธยมศึกษา เพิ่มเติมจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนร่วมอยู่ก่อนแล้ว สำหรับต่างจังหวัดนั้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษาครบทุกเขตการศึกษาแล้วคือ ในภูมิภาค 12 แห่ง และกรุงเทพมหานคร 1 แห่ง รวมทั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ(เพื่อคนพิการ) ประจำจังหวัดจนครบทุกจังหวัด ทำหน้าที่ประสานงานสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนร่วม

ทั้งนี้คนพิการแต่ละประเภทจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จทางด้าน การศึกษาในระดับอุดมศึกษาและอาชีพนั้นล้วนมาจากผู้ที่ได้รับการศึกษาในรูปแบบการเรียน ร่วมแบบทั้งสิ้น ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งทั่วประเทศได้เปิดโอกาสให้คนพิการเข้า เรียนและกำลังขยายโอกาสอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียน มัธยมศึกษา

4.3 ทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม

ทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วมเป็นการจัดตามความต้องการและ ความเหมาะสมของแต่ละบุคคลดังนี้

4.3.1 สังคมมนุษย์ที่มีคนปกติและที่มีความบกพร่องต่างๆ เมื่อสังคมไม่ สามารถแยกคนที่มีความบกพร่องออกจากสังคมปกติได้ ดังนั้นไม่ควรแยกการศึกษาเฉพาะ ด้านใดด้านหนึ่ง ควรให้เด็กพิเศษเรียนด้วยกันกับเด็กปกติเท่าที่จะสามารถทำได้

4.3.2 เด็กพิเศษมีความต้องการซึ่งต่างจากเด็กปกติดังนั้นควรจัดรูปแบบ และวิธีการให้แตกต่างไปจากเด็กปกติเพื่อเด็กมีศักยภาพการเรียนรู้อย่างเต็มที่

4.3.3 เด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน เด็กปกติหรือเด็กพิการ มีความสามารถที่ต่างกันการศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของเด็กแต่ละคนปรากฏเด่นชัดขึ้น

4.3.4 มีพื้นฐานการเลี้ยงดูแตกต่างกัน เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานการเลี้ยงดู จากครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สติปัญญา และทักษะการศึกษาจะช่วยให้แต่ละคนได้ เรียนรู้เพื่อปรับตัวเข้าหากันและทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

4.3.5 มีความแตกต่างกันทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม
การจัดการศึกษาต้องจัดให้พัฒนาทุกด้านให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ตามหลักการสอนเด็กที่มีลักษณะพิเศษนั้น จะต้องมีการกระตุ้นพัฒนาการ
ก่อนวัยเรียนและเริ่มเรียนให้เร็วที่สุด เพื่อเตรียมให้เด็กพร้อมที่จะเข้าเรียนร่วมในโรงเรียน
ปกติต่อไป การจัดการเรียนร่วมจึงมีความสำคัญที่จะส่งเสริมให้เด็กพิเศษได้มีโอกาสเรียนรู้และ
ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขและเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล

4.4 รูปแบบของการจัดการเรียนร่วม

การจัดรูปแบบการเรียนร่วมอาจจัดได้ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

4.4.1 ชั้นเรียนปกติเต็มวัน เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้า
เรียนร่วมกับเด็กปกติเต็มเวลา และเรียนเหมือนกับเด็กปกติทุกประการ โดยอยู่ในความดูแลของ
ครูประจำชั้นและนักเรียนไม่ได้รับการบริการทางการศึกษาพิเศษโดยตรง เด็กที่จะเข้าเรียนใน
ลักษณะนี้สมควรเป็นเด็กที่มีความพิการน้อย มีความพร้อมในด้านการเรียนตลอดจนวุฒิภาวะ
ทางอารมณ์และสังคม เด็กจะได้รับบริการเสริมทางอ้อม ได้แก่

4.4.1.1 จัดบริการสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการศึกษาให้ เช่น
แว่นสายตา หรือแว่นขยายบริการล่ามภาษามือ

4.4.1.2 จัดครูการศึกษาพิเศษ ช่วยให้คำแนะนำ เทคนิคการสอน
และความต้องการทั่วไปของเด็กพิเศษให้กับครูเรียนร่วมชั้นปกติเป็นการนิเทศภายใน

4.4.1.3 จัดจัดอบรมครูทั้งโรงเรียน ให้มีความรู้ทางการสอน
เด็กพิเศษ

4.4.2 เรียนร่วมชั้นปกติเต็มวันและมีครูศึกษาพิเศษให้คำปรึกษา

การจัดการเรียนร่วมวิธีนี้คล้ายกับวิธีแรกก็คือ นักเรียนพิเศษเรียน
ร่วมกับเด็กปกติเต็มเวลาแต่มีครูการศึกษาพิเศษคอยช่วยเหลือครูประจำชั้นและครูประจำวิชา
ครูการศึกษาพิเศษนี้เรียกว่าครูที่ปรึกษา ครูประเภทนี้ไม่ทำการสอนโดยตรง แต่ให้คำแนะนำแก่
ครูที่สอนเด็กเกี่ยวกับวิธีสอน จัดสภาพแวดล้อมและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เหมาะสม
กับเด็ก รวมทั้งช่วยประเมินผลพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ

4.4.3 เรียนร่วมปกติเต็มวันและรับบริการครูเดินสอน

เป็นการจัดการเรียนตามปกติในห้องเรียนปกติอยู่ในความดูแลของ
ครูประจำชั้น แต่ได้รับการบริการด้านการสอนเสริมจากครูเดินสอนตามตารางที่กำหนดหรือถ้า
เด็กพิเศษคนใดมีความต้องการจำเป็นทางด้านกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด ครูแก้ไข
การพูด ครูเดินสอนก็จะเป็นนักกายภาพบำบัด และครูแก้ไขการพูด ซึ่งครูเดินสอนจะเดินทาง
ไปสอนตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิเศษ เนื่องจากจำนวนเด็กในแต่ละ
โรงเรียนมีไม่มากนัก (ประมาณโรงเรียนละ 3-4 คน) ครูจึงต้องเดินจากโรงเรียนหนึ่งไปอีก
โรงเรียนหนึ่ง จึงเรียกครูประเภทนี้ว่า “ครูเดินสอน”

4.4.4 การเรียนร่วมชั้นปกติเต็มวันและบริการสอนเสริม

รับการสอนเสริมจากครูสอนเสริมนักเรียนพิเศษเรียนในชั้นปกติเต็มเวลาแต่จะได้ครูสอนเสริม คือ ครูการศึกษาพิเศษที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในห้องเสริมวิชาการ นักเรียนพิเศษที่ต้องการเรียนเสริมบางวิชาก็จะได้รับตารางเรียนสอนเสริมเป็นเวลา อาจจะเป็นวันละ 1-2 ชั่วโมง หรือมากกว่านี้ขึ้นอยู่กับความต้องการพิเศษของเด็ก เด็กทุกคนที่เข้ามาในห้องนี้จะต้องมีตารางเรียนที่กำหนดไว้แน่นอนครูสอนเสริมอาจจะมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนและประเภทของเด็กพิเศษ อาจสอนเด็กเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มเล็กๆ ก็ได้ และสอนในเนื้อหาที่เด็กไม่ได้รับการสอนในชั้นเรียนปกติ เช่น ภาษามือสำหรับเด็กหูหนวก อักษรเบรลล์สำหรับเด็กตาบอด หรือสอนเนื้อหาวิชาที่เด็กมีปัญหา ครูสอนเสริมยังมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูปกติในโรงเรียนเรียนร่วมอีกด้วย

ห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) เป็นห้องเรียนที่มีขนาดเท่ากับห้องเรียนหรืออาจมีขนาดใหญ่กว่าหรือเล็กกว่าก็ได้ ในห้องมีอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนเอกสารและหนังสือที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4.4.5 ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและเรียนร่วมบางวิชา

เป็นการจัดเด็กพิเศษไว้ในชั้นเรียนพิเศษโดยรวมประเภทของเด็กพิเศษไว้เป็นกลุ่มในห้องเดียวกันมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ดูแลและสอนแทบทุกรายวิชา มีบางวิชาที่ให้เด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติกับเด็กปกติ เช่น วิชาพลศึกษา ศิลปศึกษา ดนตรี-นาฏศิลป์ การงานพื้นฐานอาชีพ จริยศึกษา จะเรียนร่วมได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็ก แต่ละบุคคล ซึ่งครูการศึกษาพิเศษและครูปกติต้องร่วมกันทำงานร่วมกันรับผิดชอบ รูปแบบนี้จัดได้ทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

4.4.6 ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ

เป็นการจัดเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้รวมกันเป็นกลุ่ม เด็กเหล่านี้จะเรียนในชั้นพิเศษตลอดเวลา โดยมีครูการศึกษาพิเศษสอนทุกรายวิชาการเรียนร่วมในลักษณะนี้จะจัดให้กับเด็กพิเศษที่มีความพิการค่อนข้างมาก แต่เด็กได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทั่วไปกับเด็กปกติในโรงเรียน เช่น การเข้าแถวเคารพธงชาติ การรับประทานอาหาร การจัดงานหรือกิจกรรมในโรงเรียน วันไหว้ครู เป็นต้น

การจัดการเรียนร่วมทั้ง 6 รูปแบบหรือการจัดการเรียนร่วมในลักษณะอื่นได้นั้น ขึ้นอยู่กับสภาพความพิการและความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special needs) รวมทั้งจากหลาย ๆ ฝ่าย ได้แก่ ผู้ปกครอง เด็ก ครู ผู้บริหาร บุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและ นักวิชาชีพที่จะร่วมกันจัดการเรียนร่วมได้เหมาะสมที่สุด

การบริหารและการจัดการเรียนร่วม

องค์ประกอบที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนร่วม

นักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนร่วมไว้ ดังนี้

โอบปีทส์ (เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล. 2530: 16; อ้างอิงจาก Opitz. 1986: 4) พบว่า การจัดโครงการเรียนร่วมจะสำเร็จได้ต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการต้องพร้อมที่จะสนับสนุนโครงการ
2. การจัดการอบรมครูผู้สอน
3. ผู้บริหารโรงเรียนต้องยอมรับหลักการเรียนร่วม
4. บุคลากรภายในโรงเรียนต้องยินดีที่จะร่วมมือ
5. ชุมชนในท้องถิ่นต้องพร้อมที่จะสนับสนุน
6. ผู้ปกครองของเด็กปกติและเด็กพิเศษต้องให้ความร่วมมือ
7. นักเรียนปกติในโรงเรียนต้องเต็มใจที่ช่วยเหลือเด็กพิเศษ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าลักษณะรวมขององค์ประกอบที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพ ก็คือ บทบาท และหน้าที่ของบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายให้ความร่วมมือ และมีการประสานงานกัน กล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมจะต้องเป็นการทำงานเป็น ทีม ซึ่ง เลวิส และดอร์แลค (เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล. 2530: 18–19; อ้างอิงจาก Lewis and Dooriag. 1987: 20–25) อธิบายถึง ทีมเรียนร่วม (Mainstreaming Team) ว่าเป็นคณะบุคคล ภายในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียนพิเศษที่เรียนร่วมโดยมีการวางแผน ปฏิบัติและประเมินโปรแกรมเรียนร่วม เพื่อให้การจัดการเรียนร่วมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่ง ทีมเรียนร่วมอาจประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูปกติและผู้ปกครอง นอกจากนี้ อาจมีผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ ร่วมด้วย ตามความจำเป็น ได้แก่ นักจิตวิทยา พยาบาล นักกายภาพบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ และนักกิจกรรมบำบัด เป็นต้น

เรโนลด์ และเบิร์ช (เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล. 2530: 20; อ้างอิงจาก Reynolds and Birch. 1982: 94) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ทำให้การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการ พิเศษกับเด็กปกติประสบผลสำเร็จมี 10 ประการ คือ

1. ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติจะต้องทำงานประสานกันและร่วมมือกันอย่างดี
2. หากครูที่สอนเด็กปกติมีปัญหาในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษทาง โรงเรียนควรรหาทางแก้ปัญหา
3. ครูผู้สอนควรมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนร่วม กล่าวคือ ครูมีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีสิทธิ์ได้รับการศึกษา ครูมีความตั้งใจในการสอน ครูมีการวางแผนการศึกษาอย่างรอบคอบ

ครูจัดการเรียนการสอนให้มีการยืดหยุ่นได้รวมทั้งขนาดของชั้นเรียน ครูตระหนักว่า พัฒนาการของเด็กด้านอารมณ์ สังคม มีความสำคัญเช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. การอบรมครูปกติให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความต้องการพิเศษ
5. การเรียนร่วมควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน
6. การประเมินผลการเรียนความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กควรกระทำอย่าง

สม่ำเสมอ

7. การใช้ประโยชน์แหล่งทรัพยากรจากชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
8. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและรับรู้เกี่ยวกับการเรียนร่วม
9. โรงเรียนควรมีความพร้อมก่อนลงมือจัดการเรียนร่วม
10. การคัดเลือกเด็กเข้าเรียนร่วม ควรพิจารณาถึงความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ

องค์ประกอบหลักมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านบุคลากรมีอยู่ 4 ฝ่ายด้วยกัน คือ บุคลากรฝ่ายบริหาร การศึกษา ฝ่ายนิเทศการศึกษา ฝ่ายปฏิบัติการสอน และฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอน
2. องค์ประกอบด้านเทคนิคกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการสนับสนุนงานโครงการเรียนร่วม
3. องค์ประกอบด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่
4. องค์ประกอบด้านงบประมาณ แหล่งและที่มาของงบประมาณ

การเตรียมการและดำเนินการเพื่อการเรียนร่วม

การเตรียมความพร้อมเพื่อจัดการเรียนร่วม ในการจัดการเรียนร่วมควรเตรียมการดังต่อไปนี้

1. การจัดเตรียมบุคลากร เป็นการจัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจที่จะรับเด็กเข้าเรียนร่วม จึงควรมีการเตรียมงานดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.1 ศึกษานโยบาย การจัดการเรียนร่วม พร้อมทั้งกำหนดโครงการจัดการเรียนร่วมไว้ในธรรมนูญโรงเรียนและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

1.1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการเรียนร่วม โดยผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการพร้อมทั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบดำเนินงานและประสานงานด้านต่างๆ

1.1.3 จัดประชุมครูและเตรียมบุคลากรของโรงเรียนเพื่อให้มีเจตคติในเชิงที่สร้างสรรค์ต่อการเรียนร่วม ตลอดจนมีความรู้และความสามารถมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร

1.1.4 ผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่บริหารจัดการและสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม

1.2 ครูประจำชั้นเรียนร่วม/ครูประจำวิชา

1.2.1 ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนร่วม จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลือใด ๆ ทางการศึกษาตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รวมทั้งประสานงานกับบุคลากรอื่น ๆ ตามความจำเป็น

1.2.2 ส่งเสริมและให้กำลังใจนักเรียนที่มีความบกพร่องพร้อมทั้งสนับสนุนการเรียนให้เป็นที่ยอมรับของนักเรียนทั่วไป

1.3 ครูสอนเสริม ทำหน้าที่สอนเพิ่มเติมให้คนพิการซึ่งเรียนอยู่ในชั้นทั่วไปเต็มเวลารวมทั้งสอนทักษะพื้นฐานตามความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภท เช่น ภาษามือ การสะกดนิ้วมือ อักษรเบรลล์ เป็นต้น ครูสอนเสริมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาควรเป็นครูที่มีความรู้ความสามารถที่สอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่เด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ

1.4 ครูประจำชั้นพิเศษ เป็นครูที่ทำหน้าที่สอนเด็กที่มีความบกพร่องในชั้นเรียนพิเศษ จึงควรมีวุฒิทางการศึกษาพิเศษหรือได้รับการอบรมทางการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะสามารถที่จะสอนให้เด็กพัฒนาตนเองได้ตามความสามารถ เป็นผู้ให้คำแนะนำเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องกับบุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอรับบริการพิเศษตามระบุในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รวมถึงจัดหาบุคลากรและอาสาสมัครมาช่วยงานจัดการเรียนร่วม

1.5 เตรียมผู้เรียนทั่วไป โรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมผู้เรียนทั่วไป เพื่อให้การเรียนร่วมได้ผลดี บุคคลที่มีความบกพร่องมีโอกาสสร้างสัมพันธ์กับผู้เรียนทั่วไป และร่วมในกิจกรรมทางสังคมอื่น ๆ โดยการให้ความรู้แก่ผู้เรียนทั่วไปเกี่ยวกับบุคคลที่มีความบกพร่อง การจัดการศึกษาให้กับบุคคลที่มีความบกพร่อง ข้อควรปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความบกพร่อง ปรัชญาของการอยู่ร่วมกัน การยอมรับความหลากหลายของมนุษย์ การสร้างความเข้าใจและการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่บุคคลที่มีความบกพร่อง ดังนั้นการเตรียมตัวของผู้เรียนทั่วไปจึงทำได้หลายวิธี เช่น การประชุมชี้แจง การสัมมนา อภิปราย การแสดงนิทรรศการ การแสดงละครหรือบทบาทสมมติ การฉายวีดิทัศน์ การใช้เอกสารเผยแพร่ แผ่นปลิว แผ่นพับ เป็นต้น

1.6 เตรียมบุคคลที่มีความบกพร่องเข้าเรียนร่วม บุคคลที่มีความบกพร่องที่ต้องการเข้าเรียนร่วมนั้นมี 2 ประเภท คือ

1.6.1 บุคคลที่มีความบกพร่องที่ได้เรียนในโรงเรียนเฉพาะทางหรือศูนย์การศึกษาพิเศษมาแล้วจะต้องได้รับการเตรียมความพร้อม ดังนี้

1.6.1.1 ความพร้อมด้านร่างกาย จัดให้คนพิการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่างๆ เช่น กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด เป็นต้น เพื่อให้สามารถช่วยตนเอง เคลื่อนไหว เดินทางและใช้สถานที่ต่างๆ ในสถานศึกษาได้

1.6.1.2 ความพร้อมด้านการเรียน จัดให้คนพิการได้รับการเตรียมความพร้อมในพื้นฐานด้านการเรียน ได้แก่

ก. ความพร้อมทางการสื่อสาร คนพิการควรได้รับการเตรียมการใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกับคนทั่วไป

ข. ควรรู้จักศัพท์ อ่านออกเขียนได้ และสามารถสื่อความหมายได้ถูกต้องเป็นต้น

ค. ความพร้อมในการใช้สื่อการเรียนที่จำเป็น คนพิการควรได้รับการเตรียมความพร้อมในการใช้อุปกรณ์ เช่น การใช้เครื่องพิมพ์ดีดอักษรเบรลล์ พิมพ์ดีดทั่วไป เครื่องช่วยฟัง อุปกรณ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ง. ความพร้อมทางวิชาการ คนพิการควรได้รับการเตรียมความพร้อมให้มีความรู้พื้นฐานตามเกณฑ์ของรายวิชาในแผนการเรียน ทั้งนี้สถานศึกษาควรจัดบริการสอนเสริม เพื่อให้คนพิการสามารถเรียนได้เต็มตามศักยภาพ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และในแผนการสอนเฉพาะบุคคล

จ. ความพร้อมด้านอารมณ์และสังคม คนพิการควรมีทักษะทางสังคมที่จำเป็น เช่น การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมโรงเรียน ครู และบุคคลทั่วไป รู้จักควบคุมอารมณ์ มีมารยาททางสังคม และระเบียบวินัย เป็นต้น

1.6.2 บุคคลที่มีความบกพร่อง ที่ยังไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมมาก่อนที่จะมาเรียนร่วมนั้น ควรได้รับการทดสอบเบื้องต้นด้านความสามารถพื้นฐานด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญาและการช่วยเหลือตนเองของเด็กเสียก่อน ถ้าผลการทดสอบออกมาว่าเด็กมีความพร้อมน้อยมากก็ควรประสานไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษของกรมสามัญศึกษาให้ช่วยเตรียมความพร้อมของเด็กให้ก่อน ถ้าเด็กมีความพร้อมพอที่จะเรียนร่วมได้แต่ต้องจัดการเตรียมความพร้อมบางเวลา ทางโรงเรียนก็ควรจัดเตรียมห้องเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะให้ หากโรงเรียนไม่สามารถจัดให้ได้ก็ควรจัดเป็นบริการเสริมวิชาการในบางเรื่อง

1.7 เตรียมผู้ปกครองของคนพิการ ในการจัดการเรียนร่วม ควรให้ผู้ปกครองของคนพิการมีความเข้าใจระบบการจัดเรียนร่วมอย่างถูกต้อง ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี ได้แก่

1.7.1 ปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อให้รับทราบบทบาทและหน้าที่

1.7.2 พบปรึกษาหารือผู้ปกครองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.7.3 จัดส่งเอกสารทางวิชาการให้ผู้ปกครอง

1.7.4 สนับสนุนผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมกิจกรรมในรูปแบบของอาสาสมัคร

1.7.5 จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านคนพิการและผู้ปกครอง

1.7.6 จัดให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ

บุคคล

1.8 การเตรียมผู้ปกครองของผู้เรียนทั่วไป ผู้ปกครองของผู้เรียนทั่วไปบางส่วน อาจจะไม่เห็นด้วยหรือไม่พอใจที่มีคนพิการเรียนร่วมอยู่กับบุตรของตน เห็นว่าเป็นการถ่วงเวลา หรือถ่วงความก้าวหน้าในการเรียนการสอน โรงเรียนจึงควรทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง เรื่อง หลักการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยการประชุมผู้ปกครองประจำปี จัดทำสาร ประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล เป็นต้น

2. การจัดเตรียมสภาพแวดล้อม ควรมีการจัดเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ใน 2 ด้าน คือ

2.1 สภาพทั่วไปในบริเวณโรงเรียน ต้องปรับสภาพทั่วไปในบริเวณ โรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อคนพิการ เช่น คนที่มีความบกพร่องทางร่างกายต้องมีทางลาด ห้องน้ำ ห้องส้วมจะต้องเหมาะสมกับสภาพความพิการ และไม่มีสิ่งกีดขวางที่เป็นอันตรายต่อคนพิการ เป็นต้น

2.1.1 ห้องเรียนสำหรับการเรียนร่วม ควรมีขนาดที่เหมาะสม มีแสงสว่าง เพียงพอ สำหรับคนพิการที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรลดเสียงรบกวนให้มากที่สุด เพื่อให้การรับฟังจากเครื่องช่วยฟังชัดเจน คนพิการที่มีความจำเป็นต้องมีล่ามภาษามือ ควรจัด พื้นที่สำหรับล่ามให้เหมาะสม การจัดที่นั่งสำหรับคนพิการให้พิจารณาสภาพความพิการและ ความสะดวกสำหรับการเดินทางและการเคลื่อนไหว ดังนั้นรูปแบบของการจัดห้องเรียนควรมี ลักษณะดังนี้

2.1.2 โต๊ะเก้าอี้เรียน ควรจัดให้เหมาะสมกับขนาดและความบกพร่อง ของเด็ก อุปกรณ์เสริมที่ติดกับตัวเด็ก เช่น รถล้อเข็น ไม้เท้า ไม้ค้ำยัน จะต้องจัดให้มีบริเวณที่ เด็กสามารถเก็บหรือใช้ได้สะดวก

2.1.3 แสงสว่างภายในห้องเรียนควรมีแสงสว่างที่เพียงพอที่เด็กจะ มองเห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะเด็กที่มีสายตาเลือนลาง

2.1.4 ห้องเรียนเสริม เป็นห้องเรียนที่ควรมีสื่ออุปกรณ์ เอกสาร หนังสือที่จำเป็นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรม ให้คนพิการได้รับความรู้และ เนื้อหาครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เช่น ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นจะต้อง มีชุดคอมพิวเตอร์พร้อมโปรแกรมและเครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์เพื่อแปลข้อสอบ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ปกติให้เป็นอักษรเบรลล์ เป็นต้น

2.1.5 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์

ควรจัดให้มีเพียงพอและเหมาะสม เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและคนพิการสามารถดำเนินชีวิตอย่างอิสระ เช่น

2.1.5.1 สื่อเพื่อการศึกษา เป็นเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะสนับสนุนการเรียนการสอนของคนพิการ ทุกระดับการศึกษา และกลุ่มอายุ

2.1.5.2 สื่อสร้างความเข้าใจ เป็นสื่อที่ใช้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของคนพิการเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลทั่วไปกับคนพิการในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ภาพพจน์และการยอมรับคนพิการในสังคม เช่น สิ่งพิมพ์ วีดิทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2.1.5.3 สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้คนพิการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับความบกพร่องประเภทต่างๆ

2.2.1 การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ

2.2.1.1 มีทางลาดขึ้นลง

2.2.1.2 ทางเดินภายในไม่ควรมีสิ่งกีดขวาง

2.2.1.3 ในห้องน้ำควรมีราวจับ

2.2.1.4 ที่นั่งควรปรับให้เหมาะสม เช่น เก้าอี้พิเศษ

2.2.1.5 จัดทางกว้างของทางเดินประตูให้รถเข็นเข้าได้

2.2.2 การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น

2.2.2.1 ทางเดินบางจุดอาจมีสัญญาณเสียงบอก หรืออักษรเบรลล์

2.2.2.2 จัดสภาพแวดล้อมให้คงเดิมเพื่อความคุ้นเคย

2.2.2.3 ทางเดินภายในไม่ควรมีสิ่งกีดขวางหรือเป็นหลุมบ่อ

2.2.2.4 จัดที่กั้นบริเวณอันตราย

2.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

2.2.3.1 จัดให้เด็กนั่งด้านหน้าเพื่อจะได้เห็นปากคนพูดชัดเจน

2.2.3.2 จัดให้มีแสงสว่างในห้องเรียนเพียงพอ

2.2.3.3 ถ้ามีล่ามภาษามือเด็กจะต้องมองเห็นล่ามภาษามือได้ชัดเจน

2.2.4 การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีปัญหาทางพฤติกรรม บุคคลออทิสติก และเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

2.2.4.1 จัดเก็บสิ่งของที่มีอันตรายให้มิดชิด เช่น สารเคมี ยา มีด

2.2.4.2 จัดที่กั้นบริเวณที่เป็นอันตราย

2.2.4.3 จัดสิ่งที่ปิดกั้นอุปกรณ์ไฟฟ้าให้มิดชิด เช่น ปลั๊กไฟฟ้า

2.2.4.4 จัดสภาพแวดล้อมให้คงเดิมไม่เปลี่ยนแปลงสิ่งของและ

สถานที่บ่อย

3. การจัดเตรียมหลักสูตร ในโครงการเรียนร่วมจะมีการจัดหลักสูตรตามหลักรูปแบบการจัดการเรียนร่วม ดังนี้

3.1 หลักสูตร ที่ใช้ในการจัดการเรียนร่วมแบบเต็มวัน จะใช้หลักสูตรตามปกติเหมือนเด็กปกติ โดยมีการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้เด็กพิเศษแต่ละคน

3.2 หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนร่วมในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ จะใช้หลักสูตรพิเศษเฉพาะประเภทความพิการ ดังนี้

3.2.1 เป็นหลักสูตรเฉพาะบุคคล (Individualized)

3.2.2 เป็นหลักสูตรที่อาศัยข้อมูลอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced)

3.2.3 เป็นหลักสูตรที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (Functional)

3.2.4 เป็นหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับอายุจริง (Chronological-Ageappropriate)

3.2.5 เป็นหลักสูตรที่เจาะจงเฉพาะอย่าง (Task Specific) ครูจะกำหนดงานที่เจาะจง ไม่สอนครอบคลุมทักษะทั่วไป

3.2.6 เป็นหลักสูตรที่อาศัยทรัพยากรตามธรรมชาติ (Natural)

3.2.7 เป็นหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการของท้องถิ่น (Ecological Validity)

3.3 เตรียมงบประมาณบริหารโครงการ ทางโรงเรียนจะต้องจัดสรรงบประมาณในการบริหารโครงการเรียนร่วมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนงานบริการพิเศษที่จำเป็นต้องจัดให้เด็กแต่ละบุคคล

ดังนั้นสรุปได้ว่าการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดการเรียนร่วมในการจัดการเรียนร่วมควรเตรียมความพร้อมในเรื่อง จัดเตรียมบุคลากร จัดเตรียมสภาพแวดล้อมและจัดเตรียมหลักสูตรไว้ให้พร้อมที่จะดำเนินงานจัดการเรียนร่วมต่อไป

4. การดำเนินงานจัดการเรียนร่วม การดำเนินงานจัดการเรียนร่วม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาของนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้เรียนพิการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น นักจิตวิทยา นักวิชาการศึกษาพิเศษ แพทย์ ครูแก้ไขการพูด ครูแนะแนว เป็นต้น

4.2 จัดทำทะเบียนคนพิการที่เรียนร่วมในสถานศึกษา

4.3 จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับคนพิการทุกคนในสถานศึกษาที่เรียนร่วม

4.4 จัดให้มีผู้ประสานงานการเรียนร่วมประจำสถานศึกษา ครูสอนเสริม

ครูการศึกษาพิเศษ และบุคลากรอื่นที่จำเป็นตามความเหมาะสม

4.5 ในกรณีที่คนพิการจำเป็นต้องได้รับการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอื่น ๆ ให้สถานศึกษาประสานงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.6 จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อและบริการอื่นใดทางการศึกษาตามความเหมาะสม

4.7 การรับนักเรียนให้เป็นไปตามประกาศการรับนักเรียนของสถานศึกษา

4.8 การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลของนักเรียนพิการให้ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

4.9 โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมเป็นระยะ ๆ

การประเมินผลการเรียนรู้ของบุคคลที่มีความบกพร่องที่เรียนร่วม

หลักการการวัดและประเมินผลการเรียนของบุคคลที่มีความบกพร่องที่เรียนร่วมนั้น แตกต่างไปจากการวัดผลของเด็กปกติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถที่แตกต่างกันไปของเด็กแต่ละคน ซึ่งการวัดผลการเรียนของเด็กจะถูกกำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งเด็กแต่ละคนจะมีแผนการศึกษานี้ การวัดผลไม่จำเป็นจะต้องเหมือนเด็กปกติ โดยมีหลักการประเมินดังนี้

1. การประเมินผลจะต้องคำนึงถึงระดับสติปัญญาที่แตกต่างกันเพราะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน
2. การประเมินจะต้องสะท้อนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมและความสามารถที่ปรากฏออกมา มิใช่สะท้อนขนาดหรือปริมาณความรู้
3. การประเมินจะต้องให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงกับผู้เรียน
4. การประเมินผลจากสภาพควรเน้นให้นักเรียนได้แสดงออกทางการสร้างสรรค์และผลิตผลงาน
5. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นผลมาจากการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน
6. การประเมินผลจากสภาพจริง จะต้องเอื้อต่อแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ลักษณะสำคัญของการประเมินผลที่ดี ควรมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้
 1. เน้นพัฒนาการของเด็กอย่างชัดเจน
 2. ตอบสนองหลักสูตรที่เน้นสภาพจริง
 3. เน้นสถานการณ์ที่เป็นจริง
 4. ตอบสนองการเรียนรู้และความสามารถของนักเรียน
 5. ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ครู นักเรียน ร่วมกับบุคลากรในวิชาชีพ
 6. ไม่นำผลสัมฤทธิ์ไปเปรียบเทียบกับเด็กอื่น
 7. ประเมินผลโดยดูความก้าวหน้าของพัฒนาการ

8. ประเมินผลจากภาพรวมของเด็ก

วิธีการสอบ มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ให้สอบปากเปล่า
2. ทำข้อสอบโดยไม่จำกัดเวลา
3. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนใหม่
4. ให้สอบในห้องพิเศษ

องค์ประกอบในการจัดการการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ

1. ผู้บริหารจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ร่วม
2. จะต้องจัดเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้เรียบร้อย
3. จะต้องมีการประสานความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในโรงเรียน
4. ครูผู้สอนควรให้โอกาสแก่เด็กในการเรียนรู้ในชั้นปกติมากที่สุด
5. โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา
6. ควรจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นให้พร้อม
7. ควรให้ความรู้แก่ครูผู้สอนทุกคนในเรื่องการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง

ความบกพร่อง

8. ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ร่วม
9. การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กทุกคน
10. ควรมีการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรู้ร่วมจังหวัดสงขลามีนงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องแยกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

กาญจนา คงทอง (2528: 54-59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการพูดและมโนภาพแห่งตนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเรียนในชั้นเรียนเฉพาะกับชั้นเรียนร่วม พบว่า ความสามารถในการพูดของเด็กชั้นเรียนเฉพาะและชั้นเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน แต่ความสามารถทางการพูดของเด็กที่มีระดับการได้ยินแตกต่างกัน

พบว่า ความสามารถทางการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนมโนภาพแห่งตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนร่วมกับเด็กปกติมีคะแนนเฉลี่ย สูงกว่านักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนเฉพาะ

นิตยา นิลคุหา (2534: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนร่วมของเด็กที่มีบกพร่องทางการได้ยินพบว่าทัศนคติของผู้บริหาร ทัศนคติของครูผู้สอน ทัศนคติของเด็กปกติ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนั้น มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทองคำ ผดุงสุข (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ตัวแปรสำคัญที่เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีบกพร่องทางการได้ยิน คือ ทัศนคติของนักเรียน ทัศนคติของครูผู้สอน ระดับสติปัญญาของเด็ก ทัศนคติของผู้ปกครอง และระดับการสูญเสียการได้ยินของนักเรียน

สุกัญญา ขำเพชร (2538: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ไม่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านเครื่องมือและด้านอุปกรณ์ และยังไม่มีความคิดที่จะจัดการเรียนร่วม ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางด้านสติปัญญาเป็นอันดับแรก และควรจัดการเรียนร่วมประเภทจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติเรียนร่วมบางเวลาเป็นอันดับแรก

เสรี บุญทอย (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษควรจัดในโรงเรียนเฉพาะหรือแยกห้องเรียน ควรจัดอบรมครูทุกคนในโรงเรียน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาควรคำนึงถึงความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และอุปกรณ์

จรรยา บุญล้อม และคณะ (2543: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่าครูประจำชั้น และผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรขนาดของโรงเรียนปรากฏว่า ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านการประสานงาน และการประชาสัมพันธ์ และด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตัวแปร ตำแหน่งพบว่าทั้งครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

จำไพพร สาระโบก (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาพิเศษประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า จากข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาพิเศษ ประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนั้น ควรสรรหาบุคลากรที่สามารถรับสภาพ ของเด็กและสามารถให้ความรักแก่เด็กได้ ควรจัดการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรตรงกับความสามารถ และความถนัดของแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง

วินัย หนูรัตน์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียน ประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ผลจากการศึกษาพบว่า จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม เด็กพิเศษกับเด็กปกติ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ควรจัดให้บุคลากรที่มีความรู้ เฉพาะด้านเด็กพิเศษ ตลอดจนมีการอบรมอย่างสม่ำเสมอและมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม อาคาร สถานที่ ควรจัดให้มีอาคารสถานที่ที่เอื้อต่อเด็กพิเศษ โดยการสร้างขึ้นใหม่หรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ที่มีอยู่แล้ว ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีโดยแยกประเภท ของเด็กพิเศษ ควรจัดด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ ด้านการจัดการเรียนการสอนควรจัดให้มี หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพของเด็กและควรแยกสอนตามประเภทของความพิการ ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีการแยกการวัดและประเมินผลระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ หรือ ถ้าไม่แยกก็ควรใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลที่แตกต่างจากเด็กปกติ

ณัฐกมล ทองเทียบ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับและเปรียบเทียบทัศนคติของ ผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่าระดับทัศนคติของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม กับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาสงขลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารที่ผ่านการอบรมและไม่ผ่านการอบรมมีทัศนคติต่อเด็กพิการไม่แตกต่างกัน ครูโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาที่ผ่านการอบรมและไม่ผ่านการอบรมมีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

งานวิจัยต่างประเทศ

เดชาขย (เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล. 2530: 50; อ้างอิงจาก Desai. n.d: 6 -7) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของผู้บริหารโรงเรียนต่อการเรียนร่วม ในรัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย คาดว่าในระยะปี พ.ศ. 2536 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ มีเจตคติในทางบวกต่อการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนร่วมระหว่าง 1 – 10 ปี และมีเจตคติทางบวกต่อการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่ไม่มีประสบการณ์ นอกจากนี้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การสอนเด็กพิเศษระหว่าง 6 – 10 ปี มีเจตคติทางบวกสูงกว่าผู้บริหารที่ไม่มีประสบการณ์ ตัวแปรที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดของเจตคติทางบวกต่อการเรียนร่วม คือ ระยะเวลาที่มีประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน

ทัฟส์ (ณฐกมล ทองเทียบ. 2546: 53; อ้างอิงจาก Tufts. 1985: Abstract) ได้ศึกษาทัศนคติของครูการศึกษาพิเศษ ครูที่สอนเด็กปกติ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองเด็กปกติ และผู้ปกครองเด็กพิเศษที่มีต่อการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีปัญหาทางภาษากับเด็กปกติที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตเมืองลอสแอนเจลิส แคลิฟอร์เนีย พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน อายุของกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้ทัศนคติของบุคคลดังกล่าวแตกต่างกัน ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานไม่ใช่ตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้ทัศนคติต่อการเรียนร่วมแตกต่างกัน

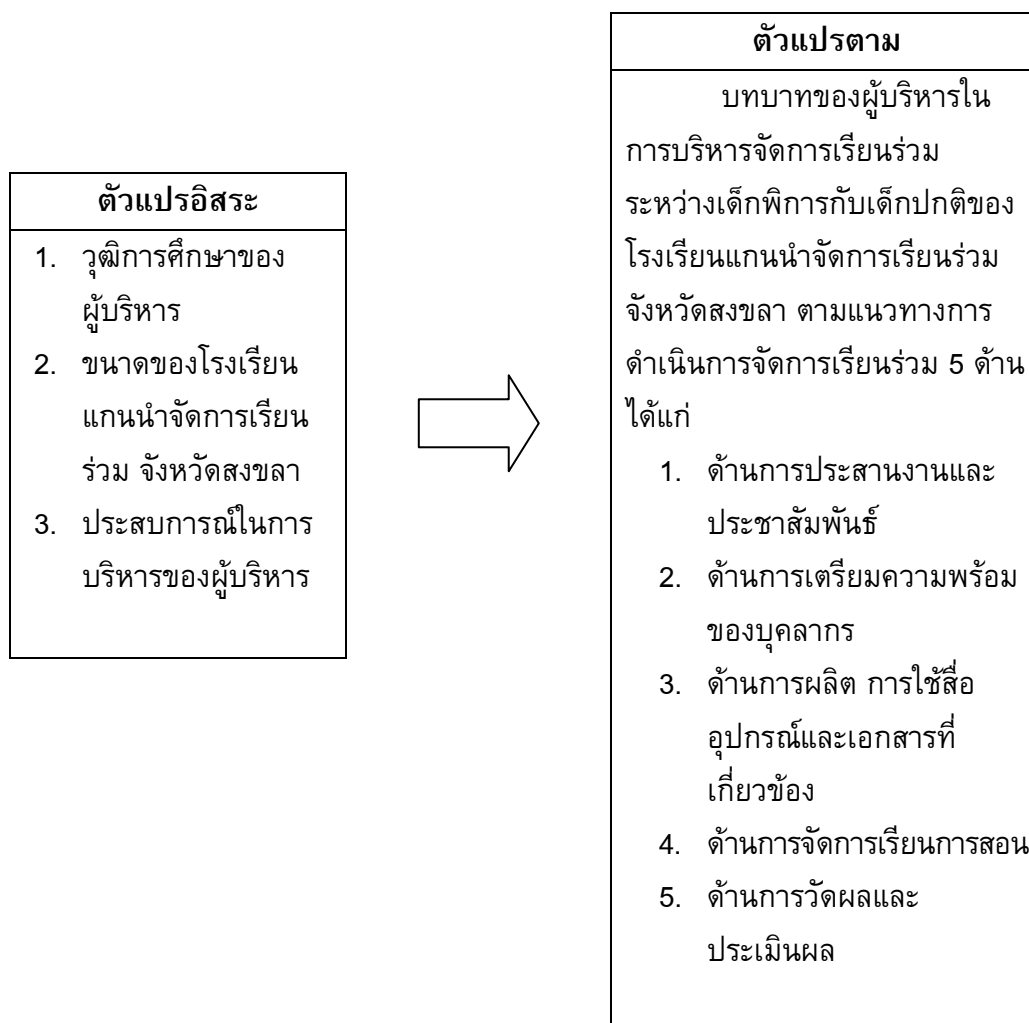
ไฮน์ เซมมาน (ณฐกมล ทองเทียบ. 2546: 53; อ้างอิงจาก HeintZelman. 1987: Abstract) เสนอแนะว่า เด็กที่มีปัญหาในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอาจได้ประโยชน์จากการช่วยเหลือ โดยการควบคุมสภาพแวดล้อมของเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเด็กบางคนอาจต้องได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ให้สามารถพูดหรือแสดงท่าทางที่สามารถสื่อความคิดความต้องการของตนได้ดีขึ้น และให้มีเทคนิคการเริ่มต้น หรือเข้าหาเพื่อนได้ดีอีกด้วย

ฟาร์เลย์ (ณฐกมล ทองเทียบ. 2546: 53; อ้างอิงจาก Farley. 1992: Abstract) ได้ศึกษาถึงเจตคติของครูใหญ่ และครูระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการเรียนร่วม พบว่า คล้ายคลึงกับเจตคติของบุคลากรที่ทำงานในระดับชั้นอื่นๆ ครูใหญ่มีเจตคติที่แสดงความพึงพอใจมากกว่าครูทั่วไปองค์ประกอบสำคัญที่พบและมีส่วนเกี่ยวข้องโดยอ้อมกับเจตคติ คือ ประสบการณ์ทำงานกับบุคคลที่บกพร่องเป็นพิเศษมาก่อนหรือมีพื้นฐานของการศึกษาหรือวิชาที่เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษมาก่อน ขนาดของโรงเรียนก็มีส่วนเกี่ยวข้องเช่นกันกับระดับความพอใจของบุคลากรในโรงเรียนเมื่อต้องการทำงานเป็นทีม

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่กล่าวมา พอที่จะสรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การบริหารจัดการของผู้บริหาร ทัศนคติของครู นักเรียนปกติ ผู้ปกครอง นั้นเป็นสิ่งจำเป็นมากต่อการจัดการเรียนรู้อุปกรณ์เพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์จากการที่ได้อยู่ร่วมกับเด็กปกติ และมีการปรับตัวเองเพื่ออยู่ร่วมกับเด็กปกติให้ได้มากที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้ปกครองเด็กพิการในจังหวัดสงขลา ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษาต่อไป โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากกรอบแนวคิดข้างต้นจะเห็นว่าการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา มีตัวแปรอิสระคือ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร ทำการศึกษาตัวแปรตาม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิตการใช้สื่อ อุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบกรณีศึกษาเพียงครั้งเดียว (One - Shot Case Study) เพื่อประยุกต์นำไปใช้ บทนี้จะกล่าวถึง ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

การศึกษานี้เป็นการศึกษากับประชากรทั้งหมด คือ ผู้บริหารในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของจังหวัดสงขลาทุกเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 55 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 55 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ จำนวน 55 คน จำนวนประชากรรวม 110 คน แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากร จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวนประชากร
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	55
2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ	55
รวม	110

เครื่องมือในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม(Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดที่ได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบถาม มีลักษณะสำรวจรายการ (Check - List) เพื่อทราบสถานภาพเกี่ยวกับ วุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามแนวการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 50 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามครอบคลุมกิจกรรมการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน คือ ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ จำนวน 13 ข้อ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคคล จำนวน 15 ข้อ ด้านการผลิตการใช้สื่อ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ และด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ คือ บทบาทของผู้บริหารมากที่สุด บทบาทของผู้บริหารมาก บทบาทของผู้บริหารปานกลาง บทบาทของผู้บริหารน้อย บทบาทของผู้บริหารน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

2. วิธีสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติแล้วผู้วิจัยนำมาสร้างแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้ข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทำการประเมินหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยใช้ค่าคะแนนที่สูงกว่า 0.60 และเพื่อแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ค่าคะแนนความเที่ยงตรงตามเนื้อหา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 ทั้ง 50 ข้อ

2.4 ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารที่จัดการเรียนร่วมในจังหวัดสตูลจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เป็นครั้งสุดท้าย เพื่อตรวจสอบและแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลาทั้ง 55 โรงเรียนที่เป็นประชากรตอบแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามและหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา ไปให้ผู้บริหารของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลาทั้ง 55 โรงเรียน ที่เป็นประชากรตอบแบบสอบถาม
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้ มาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป
4. เกณฑ์การให้คะแนนการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ คือ
 - 5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารมากที่สุด คือ มีบทบาทระหว่าง 81-100 %
 - 4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารมาก คือ มีบทบาทระหว่าง 61 - 80 %
 - 3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารปานกลาง คือ มีบทบาทระหว่าง 41 - 60 %
 - 2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารน้อย คือ มีบทบาทระหว่าง 21 - 40 %
 - 1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารน้อยที่สุด คือ มีบทบาทระหว่าง 0 - 20 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและลักษณะของข้อมูล
ดังปรากฏรายละเอียดตามตาราง 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และลักษณะข้อมูล

วัตถุประสงค์	ลักษณะ ข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของ ผู้บริหารในการบริหารจัดการ เรียนร่วมระหว่าง เด็กพิการกับเด็กปกติของ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียน ร่วมจังหวัดสงขลา	คะแนนจาก แบบสอบถาม ถ้าม ตอนที่ 2	หาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ทั้งรายด้านและรายข้อ และเปรียบเทียบ หาระดับโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามวิธีการของ วัน เดชพิชัย (2537: 11) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ และมี ความหมาย ดังนี้ 4.51 – 5.00 คือ บทบาทของผู้บริหารอยู่ใน ระดับมากที่สุด 3.51 – 4.50 คือ บทบาทของผู้บริหารอยู่ใน ระดับมาก 2.51 – 3.50 คือ บทบาทของผู้บริหารอยู่ใน ระดับปานกลาง 1.51 – 2.50 คือ บทบาทของผู้บริหารอยู่ใน ระดับน้อย 1.00 – 1.50 คือ บทบาทของผู้บริหารอยู่ใน ระดับน้อยที่สุด

ตาราง 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ลักษณะข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร	คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ) ระหว่างผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ) ระหว่างผู้บริหารที่มีการบริหารโรงเรียนที่ต่ำกว่า 12 ห้องเรียนและตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ) ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียนระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหารระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร และระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา	คะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2	พิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียนระหว่างตัวแปรวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ระหว่างตัวแปรขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหารโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ) ภายในเซลล์แบบสองทางและพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ) ภายในเซลล์แบบสามทาง
4. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา	ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามตอนที่ 3	วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเรียงลำดับความถี่ เพื่อพิจารณาว่าผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา มีข้อเสนอแนะอย่างไร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 คำนวณหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 68)

1.2 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 200)

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ

α	แทน	ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
N	แทน	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ
S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for the Social Sciences Window) มีค่าสถิติดังต่อไปนี้

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) วิเคราะห์ตามกระบวนการ Three-way ANOVA แต่เสนอผลการวิจัยโดยใช้ μ และ σ ซึ่งเป็นค่าพารามิเตอร์ของประชากร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสงขลา ประกอบไปด้วยการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	ขนาดของประชากร
μ	แทน	ค่าเฉลี่ย
σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอเป็น 5 ตอน ตามลำดับดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของประชากรจำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร และระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 5 ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของประชากรจำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร

ตาราง 3 จำนวนร้อยละของประชากร แยกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และ ประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร

	ตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.	วุฒิการศึกษา		
1.1	ปริญญาตรี	56	50.90
1.2	สูงกว่าปริญญาตรี	54	49.10
2.	ขนาดของโรงเรียน		
2.1	โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	58	52.73
2.2	โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป	52	47.27
3.	ประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร		
3.1	ต่ำกว่า 10 ปี	38	34.55
3.2	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	72	65.45

ตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.90 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 49.10 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน ร้อยละ 52.73 และโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป ร้อยละ 47.27 มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 34.55 และมีประสบการณ์ในการบริหารตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 65.45

2. ผลการศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา มีดังนี้

2.1 ระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏผลตามตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา พิจารณาโดยภาพรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	μ	σ	ระดับบทบาท
1. ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์	3.89	0.47	มาก
2. ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	3.89	0.47	มาก
3. ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.75	0.49	มาก
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.99	0.48	มาก
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.96	0.50	มาก
รวม	3.88	0.41	มาก

จากตาราง 4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยบทบาทของผู้บริหารในด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=3.99$) และด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.75$)

2.2 ระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา พิจารณาเป็นรายข้อ ดังนี้

2.2.1 ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ ปรากฏผลตามตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	μ	σ	ระดับบทบาท
1. ยอมรับและสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ	4.29	0.61	มาก
2. ส่งเสริมบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีความยินดีที่จะร่วมมือจัดการเรียนร่วม	4.34	0.64	มาก
3. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษเพื่อให้ผู้ปกครอง เด็กปกติ ยอมรับแนวคิดในการจัดการเรียนร่วม	3.90	0.69	มาก
4. ส่งเสริมให้ชุมชนในท้องถิ่นมีเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม	3.67	0.79	มาก
5. ส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกกับบุคลากรของโรงเรียนในเรื่องของเด็กพิการและการศึกษาพิเศษ	4.00	0.70	มาก
6. สร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองเด็กพิการยอมรับสภาพความบกพร่องหรือการมีขีดความสามารถจำกัดของบุตรหลานหรือเด็กในปกครอง	4.01	0.76	มาก
7. แนะนำผู้ปกครองให้หาทางเลือกอื่นในกรณีที่เด็กมีความบกพร่องเกินขีดความสามารถที่จะเรียนร่วมกับเด็กปกติ	3.94	0.78	มาก
8. จัดการประชุมชี้แจงผลการดำเนินงานด้านการเรียนร่วมให้ครู-ผู้ปกครองผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานอื่นทราบเป็นระยะๆ	3.58	0.79	มาก
9. ส่งเสริมให้มีแผนปฏิบัติงานการจัดการเรียนร่วมแก่บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน	3.91	0.60	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	μ	σ	ระดับบทบาท
10. ส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมของโรงเรียนให้ทั้งเด็กปกติและเด็กพิเศษเพื่อให้เด็กเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน	4.04	0.69	มาก
11. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความสนับสนุนในเรื่องอัตรากำลังครูและงบประมาณ	3.60	0.79	มาก
12. สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนให้ทราบทั่วถึงกัน	3.63	0.70	มาก
13. ส่งเสริมให้มีการสรุปผลการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมและเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นและชุมชนทราบ	3.65	0.76	มาก
รวม	3.89	0.47	มาก

จากตาราง 5 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีความยินดีที่จะร่วมมือจัดการเรียนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=4.34$) และการจัดการประชุมชี้แจงผลการดำเนินงานด้านการเรียนร่วมให้ครู-ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานอื่นทราบเป็นระยะๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=3.58$)

2.2.2 ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ปรากฏผลตามตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	μ	σ	ระดับบทบาท
1. ศึกษานโยบายการจัดการเรียนร่วมและมีความรู้ในการจัดการเรียนร่วมเป็นอย่างดี	4.05	0.63	มาก
2. กำหนดโครงการการจัดการเรียนร่วมไว้ในธรรมนูญโรงเรียนและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน	4.02	0.78	มาก
3. อำนวยการในการจัดการเรียนร่วมพร้อมทั้งมอบหมายงานให้แก่ผู้รับผิดชอบดำเนินงานและประสานงานด้านต่างๆ	4.31	0.57	มาก
4. จัดเตรียมบุคคลที่มีความรู้ความสามารถด้านการศึกษาพิเศษ	4.00	0.72	มาก
5. กำกับ ติดตาม ด้านการจัดการเรียนการสอนและธุรการชั้นเรียนแก่ครูประจำชั้น	3.79	0.71	มาก
6. สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมและความรู้ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.24	0.63	มาก
7. สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมแบบเรียนร่วม	3.98	0.73	มาก
8. จัดทำแผนพัฒนา ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์และดำเนินการตามแผนของระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กพิการ	3.82	0.74	มาก
9. เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมอย่างสม่ำเสมอ	4.15	0.71	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	μ	σ	ระดับบทบาท
10. สนับสนุนครูผู้สอนให้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมของนักเรียนในชั้นเรียน	4.15	0.61	มาก
11. สนับสนุนให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนชั้นเรียนร่วมเป็นระยะๆ และอย่างต่อเนื่อง	3.84	0.78	มาก
12. สนับสนุนให้มีการจัดสอนซ่อมเสริม ให้กับเด็กพิการอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และสม่ำเสมอ	3.97	0.74	มาก
13. ปฏิบัติการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	3.78	0.72	มาก
14. ส่งเสริมให้เด็กพิการในแต่ละประเภทได้รับการบำบัดหรือได้พบแพทย์อย่างต่อเนื่อง	3.21	0.90	ปานกลาง
15. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองของเด็กพิการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่นรูปแบบของอาสาสมัคร	3.01	0.98	ปานกลาง
รวม	3.89	0.47	มาก

จากตาราง 6 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนร่วมพร้อมทั้งมอบหมายงานให้แก่ผู้รับผิดชอบดำเนินงานและประสานงานด้านต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.31$) และการส่งเสริมให้ผู้ปกครองของเด็กพิการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น รูปแบบของอาสาสมัคร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=3.01$) อยู่ในระดับปานกลาง และการส่งเสริมให้เด็กพิการในแต่ละประเภทได้รับการบำบัดหรือได้พบแพทย์อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\mu=3.21$) อยู่ในระดับปานกลาง

2.2.3 ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ปรากฏผลตาม ตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหาร ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	μ	σ	ระดับบทบาท
1. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการสำรวจ จัดหา จัดซื้อ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วม	4.06	0.55	มาก
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดทำ และผลิตสื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม	3.97	0.66	มาก
3. ส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการฝึกการใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ได้อย่างต่อเนื่อง	3.92	0.71	มาก
4. ส่งเสริมให้มีการคิดค้นและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแก่เด็กพิการโดยเฉพาะ	3.73	0.75	มาก
5. จัดให้มีเครื่องมือและอุปกรณ์เสริมที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้อย่างไร้ขีดจำกัดและพัฒนาทักษะได้อย่างสูงสุด	3.60	0.74	มาก
6. ส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ในการเรียนวิชาต่างๆของเด็กพิการให้พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา	3.53	0.74	มาก
7. จัดให้มีเอกสารหลักสูตร คู่มือครู คู่มือการจัดการเรียนการสอนร่วมสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภทในโครงการเรียนร่วม	3.64	0.66	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	μ	σ	ระดับบทบาท
8. จัดหาเงินทุนสนับสนุนการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็กพิการ เช่น หนังสือ เสื้อผ้า			
9. จัดอุปกรณ์และสื่อการเรียนให้เด็กพิการได้มีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์และเลือกตามความสนใจ	3.59	0.77	มาก
10. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนสะสมงานของเด็กพิการ	3.95	0.60	มาก
11. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.65	0.82	มาก
รวม	3.75	0.49	มาก

จากตาราง 7 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการสำรวจ จัดหา จัดซื้อ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารต่างๆในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ $(\mu=4.06)$ และ การส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ในการเรียนวิชาต่างๆของเด็กพิการให้พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด $(\mu=3.53)$

2.2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน ปรากฏผลตามตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหาร
ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการ
เรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการจัดการเรียนการสอน

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	μ	σ	ระดับบทบาท
1. สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนการ เรียนร่วมที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาเฉพาะ บุคคล	4.15	0.65	มาก
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ มีความเหมาะสมกับนักเรียน	4.13	0.61	มาก
3. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมในการเรียนแบบเรียนร่วม	4.09	0.60	มาก
4. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้หลักสูตรที่เหมาะสม สำหรับเด็กพิการที่มีความจำเป็นและสภาพของ เด็กซึ่งอาจแตกต่างจากหลักสูตรสำหรับเด็กปกติ	4.08	0.59	มาก
5. ส่งเสริมให้เด็กพิการได้รับบริการเป็นกรณีพิเศษ จากภาครัฐในการดูแลรักษาเมื่อเจ็บป่วย	3.74	0.73	มาก
6. ติดตาม นิเทศ ช่วยเหลือครู ในการจัดการ เรียนร่วม	3.75	0.67	มาก
รวม	3.99	0.48	มาก

จากตาราง 8 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับ
เด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการจัดการเรียนการสอน
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำ
แผนการสอนการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด
($\mu=4.15$) และการส่งเสริมให้เด็กพิการได้รับบริการเป็นกรณีพิเศษจากภาครัฐในการดูแลรักษา
เมื่อเจ็บป่วยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=3.74$)

2.2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล ปรากฏผลตามตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสงขลา ด้าน การวัดผลและประเมินผล

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	μ	σ	ระดับบทบาท
1. ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมด้านการวัดผลประเมินผลเด็กพิการ	4.05	0.60	มาก
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เรียนรู้วิธีการและเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลเด็กพิการ	3.95	0.65	มาก
3. สนับสนุนให้มีการประเมินผลร่วมกันระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติในบางกรณี	3.95	0.64	มาก
4. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาการของเด็กพิการ	3.90	0.69	มาก
5. ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีการรายงานผลความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กพิการ	3.94	0.64	มาก
รวม	3.96	0.50	มาก

จากตาราง 9 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการวัดผลและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมด้านการวัดผลประเมินผลเด็กพิการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=4.05$) และการส่งเสริมให้มีการประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาการของเด็กพิการมีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด ($\mu=3.90$)

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการ กับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร

3.1 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการ กับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามวุฒิการศึกษา ปรากฏผล ตามตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการ กับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลาตามวุฒิการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	ปริญญาตรี N=56		สูงกว่าปริญญาตรี N=54	
	μ	σ	μ	σ
1. ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์	3.91	0.44	3.86	0.51
2. ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	3.89	0.47	3.88	0.47
3. ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.69	0.55	3.81	0.42
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.95	0.53	4.04	0.43
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.91	0.53	4.01	0.45
รวม	3.86	0.42	3.89	0.40

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ต่างกันคือ ในด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ และด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และในภาพรวมผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี

3.2 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามขนาดโรงเรียน ปรากฏผลตามตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลาตามขนาดโรงเรียน

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน N=58		12 ห้องเรียนขึ้นไป N=52	
	μ	σ	μ	σ
1. ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์	3.91	0.46	3.87	0.48
2. ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	3.94	0.43	3.83	0.50
3. ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.73	0.51	3.77	0.47
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.95	0.51	4.04	0.45
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.96	0.54	3.96	0.45
รวม	3.89	0.42	3.86	0.41

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ต่างกันคือ ในด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร พบว่า ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียน 12 ห้องเรียนขึ้นไป ส่วนด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียน 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน สำหรับด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน กับผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียน 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วม ไม่แตกต่างกัน และในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียน 12 ห้องเรียนขึ้นไป

3.3 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการ
กับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตาม
ประสบการณ์ในการบริหาร ปรากฏผลตามตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการ
กับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามประสบการณ์
ในการบริหาร

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม	ต่ำกว่า 10 ปี N=38		10 ปี ขึ้นไป N=72	
	μ	σ	μ	σ
1. ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์	3.79	0.49	3.94	0.45
2. ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	3.82	0.47	3.92	0.46
3. ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.61	0.55	3.82	0.45
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.85	0.50	4.06	0.46
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.86	0.56	4.01	0.45
รวม	3.77	0.45	3.93	0.38

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีบทบาท
ในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียน
ร่วมจังหวัดสงขลา ต่างกันคือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไป มีบทบาท
ในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี
ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน

4. ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร และระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

4.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ปรากฏผลตามตาราง 13

ตาราง 13 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ด้าน	วุฒิการศึกษา	ขนาดโรงเรียน	
		ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	12 ห้องเรียนขึ้นไป
1. ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์	ปริญญาตรี	3.94	3.88
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.87	3.85
2. ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	ปริญญาตรี	3.96	3.81
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.91	3.86
3. ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	ปริญญาตรี	3.66	3.72
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.81	3.81
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ปริญญาตรี	3.89	4.02
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.03	4.05
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	ปริญญาตรี	3.93	3.88
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.99	4.02
รวม	ปริญญาตรี	3.88	3.84
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.90	3.89

จากตาราง 13 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร คือผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน แต่ในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี

ในด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไปและขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน แต่ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป และที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน

ในด้านการวัดผลและประเมินผล คือผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทในการจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป และขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน แต่ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน มีบทบาทในการจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป และผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีบทบาทในการจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน สำหรับด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน และในภาพรวมไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา กับขนาดโรงเรียน ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการ กับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

4.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ปรากฏผลตามตาราง 14

ตาราง 14 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ด้าน	วุฒิการศึกษา	ประสบการณ์ในการบริหาร	
		ต่ำกว่า 10 ปี	10 ปีขึ้นไป
1. ด้านการประสานงาน และประชาสัมพันธ์	ปริญญาตรี	3.92	3.91
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.62	3.97
2. ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	ปริญญาตรี	3.89	3.90
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.74	3.95
3. ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	ปริญญาตรี	3.64	3.71
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.58	3.92
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ปริญญาตรี	3.87	4.00
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.83	4.13
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	ปริญญาตรี	3.90	3.91
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.81	4.10
รวม	ปริญญาตรี	3.84	3.87
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.69	3.98

จากตาราง 14 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีบทบาทในการจัดการเรียนร่วมสูงกว่าที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไปที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทในการจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน

4.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสพการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ปรากฏผลตามตาราง 15

ตาราง 15 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสพการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ด้าน	ขนาดโรงเรียน	ประสพการณ์ในการบริหาร	
		ต่ำกว่า 10 ปี	10 ปีขึ้นไป
1. ด้านการประสานงาน และประชาสัมพันธ์	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.81	3.98
	12 ห้องเรียนขึ้นไป	3.75	3.91
2. ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.81	4.02
	12 ห้องเรียนขึ้นไป	3.83	3.84
3. ด้านการผลิต การใช้ สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.59	3.82
	12 ห้องเรียนขึ้นไป	3.66	3.81
4. ด้านการจัดการเรียน การสอน	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.81	4.04
	12 ห้องเรียนขึ้นไป	3.91	4.09
5. ด้านการวัดผลและ ประเมินผล	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.91	3.98
	12 ห้องเรียนขึ้นไป	3.79	4.03
รวม	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.77	3.96
	12 ห้องเรียนขึ้นไป	3.78	3.90

จากตาราง 15 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสพการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้ สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และในภาพรวม คือ ผู้บริหารที่มีประสพการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสพการณ์ในการบริหาร ต่ำกว่า 10 ปี ทั้งที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป และในโรงเรียนที่มีขนาด ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

ในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร การวัดผลและประเมินผล ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการวัดผลและประเมินผล และในภาพรวม ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไป ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป

ในด้านการการวัดผลและประเมินผล คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี ทั้งที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป และในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน แต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไป ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

สำหรับด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ และด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

4.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสพการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ปรากฏผลตามตาราง 16

ตาราง 16 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสพการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ด้าน	วุฒิการศึกษา	ขนาดโรงเรียน	ประสพการณ์ในการบริหาร	
			ต่ำกว่า 10 ปี	10 ปี ขึ้นไป
1. ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์	ปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.99	3.89
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.62	3.93
	สูงกว่าปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.31	4.04
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.80	3.89
2. ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	ปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.93	3.99
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.70	3.83
	สูงกว่าปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.49	4.04
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.87	3.85
3. ด้านการผลิตการใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	ปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.72	3.59
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.30	3.80
	สูงกว่าปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.20	3.99
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.79	3.83
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.92	3.86
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.63	4.10
	สูงกว่าปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.50	4.18
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	4.02	4.07

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้าน	วุฒิการศึกษา	ขนาดโรงเรียน	ประสบการณ์ในการบริหาร	
			ต่ำกว่า 10 ปี	10 ปี ขึ้นไป
5. ด้านการวัดผล และประเมินผล	ปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	4.02	3.81
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.40	3.98
	สูงกว่า ปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.60	4.11
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.93	4.08
รวม	ปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.91	3.84
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.55	3.90
	สูงกว่า ปริญญาตรี	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3.39	4.05
		12 ห้องเรียน ขึ้นไป	3.86	3.90

จากตาราง 16 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียนมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียนมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมน้อยที่สุด ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน นอกจากด้านการวัดผลและประเมินผล ที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไปมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมน้อยที่สุด

5. ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

5.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย รายละเอียดตามตาราง 17

ตาราง 17 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและหลายรูปแบบ	15	13.64
2. ให้ผู้ปกครอง หรือชุมชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้นและเข้าใจถึงการจัดการเรียนร่วมของเด็กเรียนร่วม	11	10.00
3. มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเฉพาะนักเรียนเรียนร่วม	9	8.18
4. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	5	4.55
5. โรงเรียนควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเป็นที่มงานของโรงเรียน	4	3.64
6. ศูนย์การศึกษาพิเศษควรมีการติดตาม นิเทศ และส่งเอกสารประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้	3	2.73
7. ควรประชาสัมพันธ์ให้ทุกโรงเรียนเห็นความสำคัญของเด็กเรียนร่วม	3	2.73
8. การประสานให้รัฐบาลแจ้งให้ อบต.รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วม	2	1.82
9. ดำเนินการเผยแพร่เป็นเอกสารที่เกี่ยวกับนักเรียนเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง	1	0.91
10. จัดงบประมาณสนับสนุนงานประชาสัมพันธ์	1	0.91

จากตาราง 17 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและหลายรูปแบบ ให้ผู้ปกครอง หรือชุมชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้นและเข้าใจถึงการจัดการเรียนร่วมของเด็กเรียนร่วม และมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเฉพาะนักเรียนเรียนร่วม อันดับสุดท้าย คือ ดำเนินการเผยแพร่เป็นเอกสารที่เกี่ยวกับนักเรียนเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง กับ จัดงบประมาณสนับสนุนงานประชาสัมพันธ์

5.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย รายละเอียดตามตาราง 18

ตาราง 18 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. จัดให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรม สัมมนา อย่างต่อเนื่อง	33	30.00
2. ให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนได้รับการอบรมรับทราบนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วม	8	7.27
3. ต้องให้บุคลากรมีความพร้อม มีความรู้ ความเข้าใจเพียงพอและเปิดใจให้ยอมรับและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยินดี	6	5.45
4. ควรจัดบุคลากรที่มีประสบการณ์ตรงมาช่วยดำเนินการ	5	4.55
5. ควรจัดการศึกษาดูงานให้กับครูที่รับผิดชอบด้านนี้	2	1.82
6. นักเรียนเรียนร่วมควรได้รับการวัด IQ จากแพทย์ก่อนสอน	2	1.82
7. ควรเพิ่มการนิเทศให้สม่ำเสมอกับครูที่รับผิดชอบ	2	1.82
8. จัดทำแผนงานและโครงการก่อนเปิดภาคเรียน	2	1.82
9. จัดให้มีเครือข่ายครูที่รับผิดชอบด้านนี้เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1	0.91
10. บุคลากรที่รับผิดชอบด้านนี้ควรให้ค่าตอบแทนบ้างเพื่อเป็นกำลังใจ	1	0.91

จากตาราง 18 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จัดให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรม สัมมนา อย่างต่อเนื่อง ให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนได้รับการอบรมรับทราบนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วม และต้องให้บุคลากรมีความพร้อม มีความรู้ ความเข้าใจเพียงพอและเปิดใจให้ยอมรับและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยินดี อันดับสุดท้าย คือ จัดให้มีเครือข่ายครูที่รับผิดชอบด้านนี้เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับ บุคลากรที่รับผิดชอบด้านนี้ควรให้ค่าตอบแทนบ้างเพื่อเป็นกำลังใจ

5.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการผลิต การใช้สื่อ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย รายละเอียดตามตาราง 19

ตาราง 19 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการผลิต การใช้สื่อ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ และผลิตสื่อ	16	14.55
2. ควรมีการจัดอบรมครูเพื่อผลิตสื่อและการใช้สื่อสำหรับเด็กเรียนร่วมโดยเฉพาะ	13	11.82
3. ควรเพิ่มงบประมาณในการจัดหาสื่อที่ทันสมัยและมีความจำเป็นสำหรับเด็กเรียนร่วม	12	10.91
4. ควรจัดสรรสื่อที่มีประโยชน์กับเด็กเรียนร่วมโดยตรงและเพียงพอ	8	7.27
5. ควรมีสื่อประเภทเทคโนโลยีที่สามารถสร้างความสนใจและหลากหลายให้กับเด็กเรียนร่วมมากขึ้น	8	7.27
6. จัดห้องเรียนให้กับเด็กเรียนร่วมโดยเฉพาะและมีสื่อที่เพียงพอ	3	2.73
7. สนับสนุนให้ครูมีการวิจัยพัฒนาสื่อ	1	0.91
8. ควรวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการใช้เอกสารที่เกี่ยวข้องระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษกับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม	1	0.91

จากตาราง 19 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการผลิต การใช้สื่อ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ และผลิตสื่อ ควรมีการจัดอบรมครูเพื่อผลิตสื่อและการใช้สื่อสำหรับเด็กเรียนร่วมโดยเฉพาะ และควรเพิ่มงบประมาณในการจัดหาสื่อที่ทันสมัยและมีความจำเป็นสำหรับเด็กเรียนร่วม อันดับสุดท้าย คือ สนับสนุนให้ครูมีการวิจัยพัฒนาสื่อ และควรวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการใช้เอกสารที่เกี่ยวข้องระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษกับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

5.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย รายละเอียดตามตาราง 20

ตาราง 20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ส่งเสริมให้ครูได้จัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กเรียนร่วม	15	13.64
2. ควรจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมเฉพาะรายและควรส่งเสริมความถนัดเฉพาะบุคคลให้กับเด็กเรียนร่วมไม่ควรเน้นวิชาการมากเกินไป	14	12.73
3. ให้ครูที่รับผิดชอบเด็กเรียนร่วมมีเวลาเพียงพอและลดภาระงานการสอนเด็กปกติลง	10	9.09
4. ควรมีการนิเทศครูสอนเด็กเรียนร่วมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจากศูนย์การศึกษาพิเศษ	10	9.09
5. ควรมีครูเฉพาะทางในการจัดการเรียนร่วมและบุคลากรที่มีความสามารถทางด้านจิตวิทยาโดยเฉพาะ	4	3.64
6. ครูควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้เด็กเรียนร่วมได้ปฏิบัติจริงๆ และมีหลากหลาย	3	2.73
7. นำครูไปทัศนศึกษาดูงานด้านการสอนที่โรงเรียนประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม	1	0.91
8. ควรจัดกลุ่มเด็กเรียนร่วมเป็นกลุ่มเล็กๆ ไม่เกิน 3 คน ต่อครู 1 คน	1	0.91
9. ให้วิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเด็กเรียนร่วม	1	0.91

จากตาราง 20 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการจัดการเรียนการสอน ที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมให้ครูได้จัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กเรียนร่วม ควรจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมเฉพาะรายและควร

ส่งเสริมความถนัดเฉพาะบุคคลให้กับเด็กเรียนร่วมไม่ควรเน้นวิชาการมากเกินไป และให้ครูที่รับผิดชอบเด็กเรียนร่วมมีเวลาเพียงพอและลดภาระงานการสอนเด็กปกติลง กับควรมีการนิเทศครูสอนเด็กเรียนร่วมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจากศูนย์การศึกษาพิเศษ อันดับสุดท้าย คือนำครูไปทัศนศึกษาดูงานด้านการสอนที่โรงเรียนประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม ควรจัดกลุ่มเด็กเรียนร่วมเป็นกลุ่มเล็กๆ ไม่เกิน 3 คนต่อครู 1 คน กับให้วิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเด็กเรียนร่วม

5.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย รายละเอียดตามตาราง 21

ตาราง 21 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการวัดผลและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ตามสภาพจริงของเด็กเรียนร่วมและมีหลากหลายวิธี	15	13.64
2. ควรจัดทำแบบวัดผลและประเมินผลแยกออกจากเด็กปกติ	14	12.73
3. มีการอบรมครูด้านการวัดผลและประเมินผล	12	10.91
4. ควรมีการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามแผน IEP	7	6.36
5. การดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับศักยภาพของเด็กเรียนร่วมแต่ละประเภท	6	5.45
6. ควรมีระเบียบการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน	3	2.73
7. ควรมี ปพ.6 ที่สอดคล้องกับแผน IEP	2	1.82

จากตาราง 21 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการวัดผลและประเมินผล ที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ควรมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ตามสภาพจริงของเด็กเรียนร่วมและมีหลากหลายวิธี ควรจัดทำแบบวัดผลและประเมินผลแยกออกจากเด็กปกติ และมีการอบรมครูด้านการวัดผลและประเมินผล อันดับสุดท้าย คือ ควรมี ปพ.6 ที่สอดคล้องกับแผน IEP

บทที่ 5

การสรุป การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสงขลา บทนี้เป็น การสรุปเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา กับขนาดโรงเรียน ระหว่างวุฒิ การศึกษา กับประสบการณ์ในการบริหาร ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร และระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสงขลา
4. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ ผู้บริหารในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของจังหวัดสงขลาทุกเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 55 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 55 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ จำนวน 55 คน จำนวนประชากรรวม 110 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยลำดับแนวคิดที่ได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามแนวการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 50 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเพื่อหาความเที่ยงตรงแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหารที่จัดการเรียนร่วมในจังหวัดสตูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา จำนวน 55 โรงเรียน ที่เป็นประชากรตอบแบบสอบถามและเมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for the Social Sciences Window) เพื่อดำเนินการดังนี้

1.1 หาค่าเฉลี่ยของระดับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามตัวแปรอิสระ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร

1.2. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร และระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

2. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเรียงลำดับตามความถี่ของข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา สรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.88$) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\mu=3.99$) ด้านการวัดผลประเมินผล ($\mu=3.96$) ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ ($\mu=3.89$) ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ($\mu=3.89$) และด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ($\mu=3.75$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ระดับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ คือ การส่งเสริมบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีความยินดีที่จะร่วมมือจัดการเรียนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนการจัดการประชุมชี้แจงผลการดำเนินงานด้านการเรียนร่วมให้ครู-ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานอื่นทราบเป็นระยะๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ระดับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร คือ การอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนร่วมพร้อมทั้งมอบหมายงานให้แก่ผู้รับผิดชอบดำเนินงานและประสานงานด้านต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนการส่งเสริมให้ผู้ปกครองของเด็กพิการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น รูปแบบของอาสาสมัคร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.3 ระดับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ การส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการสำรวจ จัดหา จัดซื้อ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารต่างๆในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนการส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ในการเรียนวิชาต่างๆของเด็กพิการให้พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.4 ระดับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการ กับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ การสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาเฉพาะ บุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนการส่งเสริมให้เด็กพิการได้รับบริการเป็นกรณีพิเศษจากภาครัฐ ในการดูแลรักษาเมื่อเจ็บป่วยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.5 ระดับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการ กับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการวัดผลและประเมินผล คือ การส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมด้านการวัดผลประเมินผลเด็กพิการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วน การส่งเสริมให้มีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาการ ของเด็กพิการมีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่าง เด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร มีต่อไปนี้

2.1 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วม ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาท ในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสงขลา ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ดังนี้

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วม ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ต่างกันคือ ในด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ และด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มี วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และในภาพรวมผู้บริหารที่มี วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี

2.2 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วม ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีบทบาทในการบริหาร จัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ต่างกัน ดังนี้

ในด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของ บุคลากร และในภาพรวม ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า

12 ห้องเรียน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียน 12 ห้องเรียนขึ้นไป ส่วนด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียน 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน สำหรับด้านการวัดผล และประเมินผล ผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน กับผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียน 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วม ไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามประสบการณ์ในการบริหาร โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ต่างกันคือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน

3. ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร และระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา เป็นดังต่อไปนี้

3.1 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และด้านการวัดผลและประเมินผล ดังนี้ ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีเหมาะสำหรับการบริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และ ผู้บริหารที่มีวุฒิสองปริญญาตรีเหมาะสำหรับบริหารโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป สำหรับด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ กับด้านการจัดการเรียนการสอน และในภาพรวมไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน

3.2 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ทั้งในภาพรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการต่ำกว่า 10 ปี และมีวุฒิปริญญาตรีจะมีบริหารจัดการได้สูงกว่าผู้บริหาร

ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีจะบริหารจัดการได้สูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี

3.3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งในภาพรวม คือผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป เหมาะกับการบริหารจัดการโรงเรียนทุกขนาด และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการต่ำกว่า 10 ปี เหมาะกับการบริหารจัดการในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป

3.4 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหาร ของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ทั้งในภาพรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ (1) ผู้บริหารที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการบริหารสูงกว่า 10 ปีขึ้นไป เหมาะกับการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน (2) ผู้บริหารที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี เหมาะกับการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีขนาดสูงกว่า 12 ห้องเรียนขึ้นไป (3) ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการบริหารสูงกว่า 10 ปี เหมาะกับการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน (4) ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี เหมาะกับการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

4. ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา จากแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้บริหารได้เสนอแนะไว้ในอันดับความถี่สูง แต่ละด้านดังนี้

4.1 ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ ควรให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและหลายรูปแบบ ให้ผู้ปกครอง หรือชุมชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้นและเข้าใจถึงการจัดการเรียนร่วมของเด็กเรียนร่วม และให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเฉพาะนักเรียนเรียนร่วม

4.2 ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ควรจัดให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรม สัมมนา อย่างต่อเนื่อง ให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนได้รับการอบรมรับทราบนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วม และต้องให้บุคลากรมีความพร้อม มีความรู้ ความเข้าใจเพียงพอและเปิดใจให้ยอมรับและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยินดี

4.3 ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ และผลิตสื่อ ควรมีการจัดอบรมครูเพื่อผลิตสื่อ และการใช้สื่อสำหรับเด็กเรียนร่วมโดยเฉพาะ และควรเพิ่มงบประมาณในการจัดหาสื่อที่ทันสมัย และมีความจำเป็นสำหรับเด็กเรียนร่วม

4.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้ครูได้จัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กเรียนร่วม ควรจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมเฉพาะราย และควรส่งเสริมความถนัดเฉพาะบุคคลให้กับเด็กเรียนร่วมไม่ควรเน้นวิชาการมากเกินไป และให้ครูที่รับผิดชอบเด็กเรียนร่วมมีเวลาเพียงพอและลดภาระงานการสอนเด็กปกติลง กับการมีการนิเทศครูสอนเด็กเรียนร่วมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจากศูนย์การศึกษาพิเศษ

4.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องตามสภาพจริงของเด็กเรียนร่วมและมีหลากหลายวิธี ควรจัดทำแบบวัดผลและประเมินผลแยกออกจากเด็กปกติ และมีการอบรมครูด้านการวัดผลและประเมินผล

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ตามลำดับ ดังนี้

1. ตามที่พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากนั้น อาจจะเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา มีความตระหนักว่าผู้บริหารจะต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ มีการประสานงานกับบุคคลทุกฝ่ายให้การสนับสนุนครูผู้สอน มีการกำกับ ติดตาม นิเทศ ประเมินผล ครูในการจัดการเรียนร่วมเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้วางไว้ ดังที่ มัย หน่อแดง (2549: 70) สรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 มีความตระหนักว่า จะต้องมีความเป็นผู้นำ มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ และธีรพันธ์ คงนาวัง (2545: 19) ได้ให้ทัศนะในบทบาทของผู้บริหารไว้ว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนตามที่ได้ค้นพบจากแนวคิดของบรรดานักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศนั้น เน้นไปที่การให้ความสำคัญต่อการบริหารงานด้านวิชาการและด้านกิจการนักเรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ก็เป็นการให้ความสำคัญต่อบทบาทด้านอื่น ๆ รองลงไป เช่น ด้านการบริหารงานบุคคล บทบาทด้านการบริหารงานธุรการ บทบาทด้านการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนบทบาทด้านการปฏิบัติงานอื่น ๆ

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามวุฒิการศึกษาขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร

2.1 ตามที่พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ต่างกัน ในด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ และด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานนั้น อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีสามารถสื่อสาร ประสานงาน สร้างความเข้าใจให้กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเข้ารับการอบรมในการจัดการเรียนร่วม ได้มากกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรี และผู้บริหารที่มีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรี น่าจะมีองค์ความรู้ในด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย และมีความสามารถในด้านการวัดผลและประเมินผล ได้ดีกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี สามารถเทียบเคียงกับผลการวิจัยของ วิธนา นรสิงห์ (2544: บทคัดย่อ) ที่พบว่า บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากผลการวิจัยของ บัญชา อึ้งสกุล (2537: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีระดับบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ตามที่พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วม ต่างกัน ในด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ กับด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานนั้นอาจจะเป็นเพราะ ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน มีความใกล้ชิดกันของบุคลากร ที่มีจำนวนน้อย การประชุม การประสานงาน การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การประชาสัมพันธ์ ย่อมทำได้ดีกว่า ง่ายกว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป ซึ่งการบริหารงานมีความซับซ้อนมากขึ้น สำหรับด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน น่าจะเป็นเพราะ โรงเรียนที่มีขนาด 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีความพร้อมในด้านงบประมาณ ในการผลิต อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และมีครูผู้สอนมีจำนวนมากกว่า จึงมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ได้ดีกว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน สำหรับด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วม ไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานนั้น

อาจเป็นเพราะการวัดผลประเมินผลของนักเรียนพิการเรียนร่วมในแต่ละโรงเรียนซึ่งมีจำนวนน้อย และมีการวัดผลประเมินผลเฉพาะรายตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ที่ได้จัดทำขึ้นตามลักษณะของนักเรียนพิการเรียนร่วมแต่ละบุคคล อยู่แล้ว จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างของบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน สามารถเทียบเคียงกับผลการวิจัยของ มัย หน่อแดง (2549: 72) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติงานในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป อยู่ในระดับเดียวกัน และจากงานวิจัยของ วิธนา นรสิงห์ (2544: บทคัดย่อ) ที่พบว่า บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ตามที่พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน คือในภาพรวม และรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี นั้นอาจจะเป็นเพราะผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ได้ผ่านการบริหารในโรงเรียนต่าง ๆ มากกว่า มีการสะสมประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่หลากหลายกว่า ทำให้การประสานงาน การเตรียมความพร้อม ของการบริหารจัดการเรียนร่วมทำได้ดีกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญฐกมล ทองเทียบ (2546: 91) ที่พบว่า ทักษะของผู้บริหารต่อการจัดเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์ด้านการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และไม่แตกต่างกัน

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับขนาดโรงเรียน ระหว่างวุฒิการศึกษา กับประสบการณ์ในการบริหาร ระหว่างขนาดโรงเรียนกับประสบการณ์ในการบริหาร และระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

3.1 ตามที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา กับขนาดโรงเรียนของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านที่มีปฏิสัมพันธ์คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานนั้น อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สามารถบริหารจัดการการเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีขนาดห้องเรียน 12 ห้องเรียนขึ้นไป ได้ดีกว่า

ในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน ในบางด้าน แต่ในบางด้านผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จัดการเรียนร่วมได้ดีกว่า น่าจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารมากกว่าวุฒิการศึกษา ด้านที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์คือ ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ กับด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ที่เป็นอย่างนี้เพราะ ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีความเหมาะสมในการบริหารจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก และผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความเหมาะสมในการบริหารจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่

3.2 ตามที่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา กับ ประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีบทบาทในการจัดการเรียนร่วมสูงกว่าที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปีขึ้นไปที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มี บทบาทในการจัดการเรียนร่วมสูงกว่าที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีนั้นอาจจะเป็นเพราะผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ได้ผ่านการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ผ่านการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน หรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ จึงส่งผลให้มีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปี ขึ้นไป และมีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

3.3 ตามที่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับ ประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน คือ โรงเรียนขนาดเล็กมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กว่านั้นอาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีความใกล้ชิดของบุคลากรมากกว่า จัดประชุม หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้ง่ายกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่ในการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าย่อมมีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กในเรื่องของงบประมาณในการดำเนินการ ด้านที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์คือ ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์ กับด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานนั้นอาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากจะบริหารจัดการการเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ได้ดีกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า และที่บริหารจัดการในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากได้ผ่านการบริหารมาหลายโรงเรียน มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในระดับต่าง ๆ มากกว่า จึงทำให้การประสานงานและประชาสัมพันธ์ได้ดีกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อยกว่า และโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีความพร้อมในด้านบุคลากร

งบประมาณ สื่อเอกสารต่าง ๆ มากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า จึงส่งผลให้ด้านการจัดการเรียนการสอนจัดได้ดีกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า

3.4 ตามที่พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา มีปฏิสัมพันธ์กันในทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า 12 ห้องเรียนมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า 12 ห้องเรียนมีบทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมน้อยที่สุดนั้นอาจจะเป็นเพราะผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า ผ่านการบริหารโรงเรียนที่มีความหลากหลายกว่า แก้ปัญหาต่าง ๆ มาก ประสานงานกับบุคคลที่หลากหลายกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย

4. ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

4.1 ตามที่พบว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ควรให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและหลายรูปแบบ ให้ผู้ปกครอง หรือชุมชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้นและเข้าใจถึงการจัดการเรียนร่วมของเด็กเรียนร่วม และให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเฉพาะนักเรียนเรียนร่วมนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมให้มีความสำเร็จผู้บริหารต้องมีบทบาทในด้านการประสานงานกับ ครูในโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม และรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม และต้องมีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินการของโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อความเข้าใจของทุกฝ่าย ซึ่งตรงกับที่ เบญจมา ชลธารันนท์ (2546 : 13) อธิบายไว้ว่า โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วมผู้บริหารจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในโรงเรียนที่จะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนร่วมในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำเสนอเรื่อง การจัดการเรียนร่วมให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบ และทางโรงเรียนต้องจัดการประชุมชี้แจงถึงนโยบายของโรงเรียน พร้อมทั้งให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมเป็นเจ้าของโครงการ นอกจากนี้ทางโรงเรียนต้องจัดทำป้ายประกาศ นำเสนอในลักษณะของโปสเตอร์ แผ่นพับ วีดีโอ หรือจัดป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับนโยบาย ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองของเด็กพิการทราบ หรือหากมีกิจกรรมการดำเนินงานด้าน

คนพิการในสังคมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมจะได้เผยแพร่ให้ทุกคนรับทราบ เพื่อส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมประสบความสำเร็จ

4.2 ตามที่พบว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ควรจัดให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรม สัมมนาอย่างต่อเนื่อง ให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนได้รับการอบรมรับทราบนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วม และต้องให้บุคลากรมีความพร้อม มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอและเปิดใจให้ยอมรับและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยินดีนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า ในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ จะต้องมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร เพื่อให้รู้วิธีสอนเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่อง มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ได้จัดทำไว้เพื่อพัฒนาคนพิการให้เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับที่เบญจมา ชลธาร์นนท์ (2546: 35) กล่าวว่า การจัดการเรียนร่วมจะต้องมีแผนพัฒนาบุคลากร โดยจัดประชุมครู บุคลากร และผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการ ให้ความรู้กับครู บุคลากรอื่น ๆ และผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษมาให้ความรู้หรือส่งครูไปอบรมกับหน่วยงานภายนอก

4.3 ตามที่พบว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ และผลิตสื่อ ควรมีการจัดอบรมครูเพื่อผลิตสื่อ และการใช้สื่อสำหรับเด็กเรียนร่วมโดยเฉพาะ และควรเพิ่มงบประมาณในการจัดหาสื่อที่ทันสมัยและมีความจำเป็นสำหรับเด็กเรียนร่วมนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า สื่ออุปกรณ์ เอกสารและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กพิการมีความจำเป็นอย่างมากที่จะช่วยให้เด็กพิการแต่ละประเภทได้รับการเรียนรู้โดยสะดวก และสอดคล้องตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล ผู้บริหารจึงต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ ผลิตสื่อและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับที่เบญจมา ชลธาร์นนท์ (2546: 35) ที่กล่าวว่าผู้บริหารอาจให้การสนับสนุนครูและบุคลากร ในการทำวิจัยด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้มีพื้นฐานทางวิชาการเพิ่มขึ้น อาจจะสนับสนุนให้ทำงานวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยขั้นพื้นฐาน โดยทางโรงเรียนควรให้การสนับสนุนเรื่องเงินทุน หรือมีที่ให้เสนอผลงานวิจัย มีการผลิตสื่อการสอน ให้โอกาสครูและบุคลากรได้แสดงความสามารถได้เต็มที่ ให้รางวัลกับครูที่สอนดี มีผลงานและบุคลากรอื่นที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น มีการประกวดคัดเลือกครู บุคลากรแล้วให้รางวัล โดยจัดทำบอร์ดประกาศเกียรติคุณ อาจจัดทำโล่เกียรติคุณ ประกาศนียบัตรหรือรางวัลอื่น ๆ และสอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2544ข: 59) ที่กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นของ

บุคคลที่มีความบกพร่องมีความแตกต่างกันตามประเภท ระดับความบกพร่องและศักยภาพของบุคคลที่มีความบกพร่อง ตลอดจนสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละครอบครัว ก็มีความแตกต่างกัน ดังนั้นจำเป็นต้องจัดให้บริการด้านการผลิต และจัดหาสื่อ อุปกรณ์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งประสานงานเกี่ยวกับข้อมูล และแหล่งที่ให้บริการ สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการใช้สื่อ อุปกรณ์ในห้องเรียนและภูมิปัญญาไทย ตลอดจนประยุกต์ใช้สื่ออย่างกว้างขวางและทั่วถึง

4.4 ตามที่พบว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้ครูได้จัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กเรียนร่วม ควรจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมเฉพาะราย และควรส่งเสริมความถนัดเฉพาะบุคคลให้กับเด็กเรียนร่วมไม่ควรเน้นวิชาการมากเกินไป และให้ครูที่รับผิดชอบเด็กเรียนร่วมมีเวลาเพียงพอและลดภาระงานการสอนเด็กปกติลงกับควรมีการนิเทศครูสอนเด็กเรียนร่วมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจากศูนย์การศึกษาพิเศษนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ การจัดการเรียนการสอนต้องจัดแตกต่างจากการเรียนการสอนปกติ เพราะเด็กพิการมีความต้องการซึ่งต่างจากเด็กปกติดังนั้นควรจัดรูปแบบและวิธีการให้แตกต่างไปจากเด็กปกติเพื่อเด็กมีศักยภาพการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา (2544ค: 5) ได้กำหนดไว้ว่า การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้กับบุคคลที่มีความบกพร่อง โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแต่ละบุคคลให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

4.5 ตามที่พบว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ตามสภาพจริงของเด็กเรียนร่วมและมีหลากหลายวิธี ควรจัดทำแบบวัดผลและประเมินผลแยกออกจากเด็กปกติ และมีการอบรมครูด้านการวัดผลและประเมินผลนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ จำเป็นที่จะต้องมีการวัดผลและประเมินผลเด็กพิการที่แตกต่างจากเด็กปกติ เพราะความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กพิการมีไม่เท่ากับเด็กปกติ ซึ่งสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา (2544ก: 43) ได้กำหนดไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนของบุคคลที่มีความบกพร่องที่เรียนร่วมนั้นแตกต่างไปจากการวัดผลของเด็กปกติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถที่แตกต่างกันไปของเด็กแต่ละคน ซึ่งการวัดผลการเรียนของเด็กจะถูกกำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งเด็กแต่ละคนจะมีแผนการศึกษานี้ การวัดผลไม่จำเป็นจะต้องเหมือนเด็กปกติโดยมีหลักการประเมินดังนี้ การประเมินผลจะต้องคำนึงถึงระดับสติปัญญาที่แตกต่างกัน เพราะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การประเมินจะต้องสะท้อนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

และความสามารถที่ปรากฏออกมา มิใช่สะท้อนขนาดหรือปริมาณความรู้ การประเมินจะต้องให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงกับผู้เรียน การประเมินผลจากสภาพจริงควรเน้นให้นักเรียนได้แสดงออก สร้างสรรค์ ผลิตหรือทำงาน และเอื้อต่อแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติในโรงเรียนในปัจจุบัน พบว่ามีปัญหาขาดความพร้อมในการบริหารจัดการด้านการผลิตสื่อ การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ควรแก้ไขโดยการจัดงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ มีการอบรมให้ความรู้ผู้ที่เกี่ยวข้องให้สามารถผลิตสื่อ และใช้สื่ออุปกรณ์ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพให้เกิดประสิทธิผลกับเด็กพิการเรียนร่วมมากที่สุด

1.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการประสานงานและประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติให้ความร่วมมือและรับทราบถึงความสำคัญของการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กพิการให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขเหมือนกับเด็กปกติทั่วไป

1.3 ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการและเด็กปกติควรจัดในโรงเรียนทุกโรงเรียน แต่ควรให้ความรู้ให้กับครู และผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม และให้การสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับเด็กพิการอย่างเพียงพอ

1.4 ในการจัดการเรียนการสอนเด็กพิการเรียนร่วม ควรส่งเสริมให้ครูได้จัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ควรจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมเฉพาะราย และควรส่งเสริมความถนัดเฉพาะบุคคลให้กับเด็กเรียนร่วม และให้ครูที่รับผิดชอบเด็กเรียนร่วมมีเวลาเพียงพอและลดภาระงานการสอนเด็กปกติลง เพื่อได้ดูแลเอาใจใส่เด็กพิการเรียนร่วมเป็นพิเศษ

1.5 ในการวัดผลและประเมินผลเด็กพิการเรียนร่วม ควรให้ครูจัดทำแบบวัดผล และประเมินผลแยกออกจากเด็กปกติ ควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องตามสภาพจริงของเด็กพิการเรียนร่วม และให้มีหลากหลายวิธี และให้มีการอบรมครูด้านการวัดและประเมินผล เด็กพิการเรียนร่วมเป็นการเฉพาะ เพราะการวัดและประเมินผลเด็กพิการเรียนร่วมนั้นแตกต่างไปจากการวัดผลของเด็กปกติ

1.6 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีให้ได้มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาด้านการผลิต การใช้สื่อ อุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการวัดผลประเมินผล สำหรับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการและเด็กปกติ

1.7 ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการและเด็กปกติ ควรจัดในโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน เพราะบุคลากรสามารถดูแลเอาใจใส่เด็กพิการได้ใกล้ชิดกว่าโรงเรียนที่มีขนาดตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป

1.8 ควรจัดให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เข้าไปบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมเพราะผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่าสามารถบริหารจัดการในด้านต่างๆ ได้ดีกว่า

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ จากผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เช่น ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน

2.2 ควรศึกษาผลที่เกิดกับเด็กพิการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม

2.3 ควรศึกษาวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของเด็กพิการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม

2.4 ควรศึกษาวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของเด็กพิการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม

2.5 ควรเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กพิการเรียนร่วมโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อศึกษาผลที่เกิดจากการบริหารจัดการเรียนร่วม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นายก่อศักดิ์ ศรีน้อย

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสงขลาวิทยาคม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ
วุฒิการศึกษา	กศม. การมัธยมศึกษา
สถาบัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. นางลดาวัลย์ เมืองศรี

ตำแหน่ง	ครู คศ. 3
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวรนารีเฉลิม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ
วุฒิการศึกษา	กศ.ม. การศึกษาพิเศษ
สถาบัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. นางสาวจารินี แก้วมรกฏ

ตำแหน่ง	ครู คศ. 2
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนคลองแดนวิทยา อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
วิทยฐานะ	ชำนาญการ
วุฒิการศึกษา	กศ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน
สถาบัน	มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย**เรื่อง**

**บทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของ
โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา**

ผู้วิจัย

นายวัฒนา ถนอมศักดิ์

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

คณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย ประธานกรรมการ

ดร.ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ กรรมการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ
ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลาประกอบด้วย
ข้อคำถาม 50 ข้อ จากแนวการดำเนินการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

2. กรุณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

3. ข้อมูลจากแบบสอบถามของท่านไม่มีผลเสียหายต่อโรงเรียนหรือการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามของท่านผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและนำมาใช้เพื่อการวิจัยในครั้งนี้อย่างนั้น

5. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วกรุณาตรวจสอบดูอีกครั้งว่าท่านได้ตอบครบทุกข้อแล้วหรือไม่ แบบสอบถามที่ตอบทุกข้อท่านนั้นจะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำมาใช้ในการวิจัย ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

นายวัฒนา ถนอมศักดิ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ตอนที่ 1

สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

สำหรับผู้วิจัย

1. วุฒิการศึกษา
 - ปริญญาตรี [] 1
 - สูงกว่าปริญญาตรี
2. ขนาดโรงเรียนของท่าน
 - มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน [] 2
 - มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป
3. ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร
 - ต่ำกว่า 10 ปี [] 3
 - ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา ตามแนวการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน บทบาทในการบริหารจัดการเรียนร่วมของท่านอยู่ในระดับใดให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับระดับการปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริงโดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง มีบทบาทในระดับมากที่สุด คือ มีบทบาทระหว่าง 81-100 %
 4 หมายถึง มีบทบาทในระดับมาก คือ มีบทบาทระหว่าง 61 - 80 %
 3 หมายถึง มีบทบาทในระดับปานกลาง คือ มีบทบาทระหว่าง 41 - 60 %
 2 หมายถึง มีบทบาทในระดับน้อย คือ มีบทบาทระหว่าง 21 - 40 %
 1 หมายถึง มีบทบาทในระดับน้อยที่สุด คือ มีบทบาทระหว่าง 0 - 20 %

ตัวอย่าง

ข้อที่	กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
0	การวัดประเมินผลเด็กพิเศษ		✓				[] 0

แสดงว่า กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม ข้อที่ 0 เรื่อง การวัดประเมินผลเด็กพิเศษ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับ
เด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

กรุณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม
ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสงขลา

ประเด็นการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการ กับเด็กปกติ	ข้อเสนอแนะ
ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์
ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร
ด้านการผลิต การใช้สื่อ และเอกสารที่ เกี่ยวข้อง
ด้านการจัดการเรียนการสอน
ด้านการวัดผลและประเมินผล

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยใน
ครั้งนี้

ถนอมศักดิ์

นายวัฒนา

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

ผลการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ											แปลผล	
	ความตรงของเนื้อหา (Validity)			IOC	ความชัดเจน (Clarity)			IOC	ความกระชับ (Conciseness)				IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
32. ส่งเสริมให้มีการคิดค้นและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแก่นักเรียนพิการโดยเฉพาะ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
33. จัดให้มีเครื่องมือและอุปกรณ์เสริมที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ข้อจำกัดและพัฒนาทักษะได้อย่างสูงสุด	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
34. ส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ในการเรียนวิชาต่างๆของเด็กพิการให้พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
35. จัดให้มีเอกสารหลักสูตร คู่มือครู คู่มือการจัดการเรียนการสอนร่วมสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภทในโครงการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
36. จัดหาเงินทุนสนับสนุนการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็ก เช่น หนังสือ เสื้อผ้า	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
37. จัดอุปกรณ์และสื่อการเรียนให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์และเลือกตามความสนใจ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
38. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแฟ้มสะสมงานของเด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0.66	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ประวัตินักศึกษา

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายวัฒนา ถนอมศักดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	4 เมษายน 2510
สถานที่เกิด	อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
การศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา จังหวัดสงขลา ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์- ฟิสิกส์, 2532 สถาบันราชภัฏสงขลา จังหวัดสงขลา ประกาศนียบัตรบัณฑิต การบริหารการศึกษา, 2547 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, 2552
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนคลองแดนวิทยา ตำบลคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90140
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการชำนาญการโรงเรียนคลองแดนวิทยา